

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖGEN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

ÄNKEHERTIGINNAN AF DALARNE. PÅ 70-ÅRS DAGEN.

EN FRÄMLING, som i somras gästade vår hufvudstad, sökte en varm och stilla julikväll landets lugn och skogens svalka. Slumpen förde hans steg till en vidsträckt park med lind och fura, ek och lönn, stupande branter och leende ängder och där hvitstammiga björkar i vikens glittrande vatten speglade sin nordiska skönhet. Han gick vidare och stannade framför en boning i gammaldags lugn och flärdfri stil, inbäddad bland sekelgamla träd, hvilka sträckte lumiga kronor högt däröfver. Sommarnatten sänkte sitt blånande skimmer öfver nejden. En stilla susning gick genom löfven. Han tydde dess mening, den hviskade *frid*.

Främlingen frågade efter stället namn och svaret löd: Haga slott. Han lät blicken en stund hvila på den hvita byggningen, forskande och liksom sökande att genomtränga de murar, som dolde dess inre, och yttrade: det är mer än ett slott, det är ett hem.

Han frågade åter hvems hem det var och fick till svar: en åldrig — snart 70-årig — furstinnas, änka sedan många år efter vår konungs broder, men först och sist en ädel, varmhjärtad kvinnas.

Med blicken vänd mot slottet, där ljusen just tändes, lyfte främlingen vördnadsfullt sin hatt. Bullret från staden hördes doft i fjärran, dit styrde han åter sina steg.

H. K. H. ÄNKEHERTIGINNAN AF DALARNE. FYLLER DEN 21 DENNES 70 ÅR.
HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG FOTO.

Änkehertiginnan Thérèse föddes den 21 december 1836 på slottet Trisdorf, nära staden Ansbach i Bayern. Hennes föräldrar voro furst Edvard af Sachsen-Altenburg och dennes första gemål furstinnan Amalia af Hohenzollern-Sigmaringen. Änkehertiginnan tillhör således på fädernet en ätt, som, räknande sitt ursprung från Karl den stores samtida och motståndare sachsenfursten Wittekind, under tio århundraden varit en af de mest lysande af Europas furstesläkter, under det att hennes moderneätt är af samma stam som Tysklands stolta kejsarhus.

Vid 4 års ålder moderlös tillbragte hertiginnan sina uppväxtår i München hos fadern, hvilken trädde i nytt äktenskap med prinsessan Louise af Reuss-Greiz. Vid knappt fyllda 16 år förlorade hertiginnan äfven sin fader och flyttade då till Hannover för att hos en äldre kusin, drottning Marie, maka till den blinde konung Georg V, Hannovers siste monark, fullborda sin uppfostran. Efter en fyraårig vistelse därstädes kom den unga furstinnan till sin morbroder furst Karl af Hohenzollern, en man af ståtligt yttre, som med framstående militära egenskaper förenade ett för skön konst öppet sinne, och dennes maka, den fint bildade spirituella furstinnan Josephine, född prinsessa af Baden, en af de få personer, som Bismarck säges hafva fruktat. Vintern tillbragtes i Düsseldorf, där fursten hade ett vackert, med konstskatter och rikhaltiga samlingar prydt hem, i hvilket han gärna kring sig samlade eliten af Tysk-

HAGA SLOTT. ÄNKEHERTIGINNANS AF DALARNE ÄNKESÄTE.

GUSTAF III:S PAVILJONG VID HAGA SLOTT. A. BLOMBERG FOTO.

lands konstlärare och konstnärer. Under sommarne bodde familjen på det idylliska slottet Weinburg i den schweiziska kantonen S:t Gallen eller på det gamla historiskt märkliga stamslottet Sigmaringen, beläget på en hög klippa vid Donaus strand.

Den 7 januari 1864 ingick prinsessan i Düsseldorf trolofning med prins August, hertig af Dalarne. Bröllopet ägde rum i Altenburg den 16 april samma år, hvarvid vigseln förrättades af sachsiske hofpredikanten Hilbert. De nygifna togo sin bostad på Stockholms slott samt tillbragte somrarna på Haga, hvilket i äktenskapskontraktet tillförsäkrats hennes kungl. höghet som änkesäte. Förr än någon, som såg den reslige, kraftfulle prinsen, kunde ana, skulle slottet tagas i anspråk till detta sitt ändamål. Deras lyckliga äktenskap upplöstes efter endast nio år genom prinsens död. Vid knappt 42 års ålder ändade en lunginflammation hans lif. Efter sin makes död vistades änkehertiginnan af Dalarne — som sedan dess den officiella titeln lyder — i synnerhet vintertiden i södern, hufvudsakligen i Neuchatel, där h. k. h. ägde en vackert belägen, hemtreflig och synnerligen komfortabelt inredd villa, men har sedan femton år tillbaka såväl vinter som sommar bebott sitt kära Haga.

Här har hertiginnan inrättat sitt lif efter sin smak, lugnt, fridfullt och flädfritt, men med djup känsla af de mångfaldiga, skilda plikter, som åligger en person i hennes ställning. Varmhjärtad och god utöfvar hertiginnan en stortartad välgörenhet och omfattar med intresse allt, som göres att lindra mindre lyckligt lottade likars nöd. Särskildt gäller detta barnen, för hvilka hennes hjärta och hand alltid stå öppna. Att den blida furstinnan äfven lyckats vinna de smås hjärtan tillbaka ses däraf att vid hennes födelse- och namnsdagar bland blommor och presenter aldrig saknas sådana från arbetsstugor och barnhem.

Ej långt från Haga ligger en af Stockholms i många afseenden sämst lottade förstäder: Hagalund. Sedan några år tillbaka reser sig därstädes en rödmålad byggnad — icke blott efter ordalydelsen byggd på hälleberget — som genom sitt trefliga, inbjudande utseende och den ordning, som präglar dess lilla, väl värdade område, fördelaktigt skiljer sig från omgifningen. Det är Hagalunds arbetsstuga, grundad af änkehertiginnan af Dalarne, som insåg, att skulle något kunna göras till förbättrande af förhållandena därute, måste början göras med barnen. Det finnes många, både stora och små, som kunna vittna huru mycken välsignelse denna arbetsstuga redan åstadkommit. De äro icke få, som därigenom räddats att för alltid fastna i grändens djupaste smuts.

Hertiginnans älsklingsnöje är musiken, och ofta ser man henne på konserterna. Hon har äfven själf komponerat åtskilliga stycken, dröjer gärna vid sitt piano eller sin kammarorgel samt låter ännu någon sällsynt gång i den intimaste kretsen höra sin väl skolade sångröst. Äfven för de fria konsterna har h. k. h. ett intresserat sinne och sällan öppnas någon tafvelutställning i hufvudstaden utan att hertiginnan besöker densamma. I besittning af ett ypperligt minne såväl för fakta som för människor, denna för kungliga personer så nödvändiga egenskap, igenkänner h. k. h. med lätthet personer, som hon blott en gång sett, vore det ock för många år sedan och då helt flyktigt. Vänfast och gästfri samlar hon ofta omkring sig en liten krets af personer, med hvilka hon på ett eller annat sätt kommit i beröring, och ser gärna vid sitt bord dem, hvilka genom sin ställning i samhället eller genom personlig tillgifvenhet kunna komma i åtnjutande af denna eftersökta ära, eftersökt

ej blott tillfölje af den höga värdinnans älskvärda personlighet och den glada, otvunget fina och etikettsfria ton, som vid sådana tillfällen är rådande, utan äfven tillfölje af den utsökta materiella välfägnaden. Hertiginnans goda bord är nämligen känt, ehuru det i hvardagslag ej skiljer sig från det i ett förmodet privathus. Någon onödig lyx får ej förekomma.

Under 1897 års utställnings- och jubileumssommar samt under innevarande år har hertiginnan haft nöjet att under längre tider hafva som gäst sin enda helsyster, hertiginnan af Anhalt, hvilken då bebott Gustaf III:s paviljong vid Haga, hvars salar och praktgemak äro enkom skapade för färgrika toaletter och guldkimrande uniformer, för fester i strålande solsken eller i kristallkronornas skimrande ljus. Denna vackra paviljong är förvånande litet känd af svenskar i allmänhet och stockholmare i synnerhet! I ett af de ljusaste och gladaste rummen står tjusarkonungens bild, mejslad af Sergels mästarehand. Han som älskade lifvet, sången, ljuset, skönheten och glädjen står här ensam, öfvergifven och kall. Men en härlig juniafton fylldes gemaken af festklädda, siden frasade, juveler gnistrade, där var färg, lif och glada skratt. En sångare lät vid lutan sin vackra stämma ljuda och de kända tonerna af "Fjäriln vingad syns på Haga" klingade åter på samma plats, där de för första gången hördes från skaldens egna läppar. Då spred sig ett skimmer kring bysten och konungens höghvalfda marmorpanna lyste liksom förklarad; var det ett återsken af aftonsolen eller var det en yttring af det lif, konstnärrens skaparsnille förlänat marmorn, för ett flyktigt ögonblick väckt af sångens gudamakt?

Sommaren 1899 företog hertiginnan en resa i Dalarna, hvarvid det hufvudsakligaste uppehållet gjordes i Rättvik. Med det bekväma hotellet därstädes som utgångspunkt gjordes utflykter till Orsa, Mora, Leksand med flere af det vackra landskapets mest kända orter. Hertiginnans öppna, vänliga sätt och enkla, vinnande väsen gjorde, att hon strax kom på den bästa fot med allmogen i den provins, hvars namn hon bär och som också därför ansåg henne som "vår egen hertiginna". Hennes bild, skänkt af henne själf, pryder sedan dess många stuga i Dalom, och bland hennes egna många kära minnen från vistelsen bland denna präktiga, kärnfriska befolkning förvaras på Haga ett skinnförkläde ("skinpa"), förfärdigadt och skänkt af en odalgumma i Orsa. Hos de hundrade skolbarn, hvilka med sina lärare och föräldrar en klar, solig augustidag blefvo inbjudna till fest på den vackra planen vid Siljans strand utanför Rättviks turisthotell, torde sent förblekna minnet af den hjärtgoda furstinnan med en vänlig blick, ett vänligt ord och en vänlig handtryckning till en och hvar.

Sommaren 1900 vistades hertiginnan en månad på egendomen Sjöholm i Södermanland, en af de naturskönaste platserna i den leende Vingåkersbygden. Härifrån gjordes besök på flere af de vackra egendomar, hvarpå denna trakt är så rik. Hon visade sitt intresse för skolor och fattiggård samt hade för alla ett vänligt ord. Med vanlig gästfrihet såg hon ortens honoratiorens vid sitt bord. Hertiginnans hjärtliga sätt och flädfria väsende vunno här som öfverallt allas hjärtan; ortens befolkning, så hög som låg, har h. k. h:s vistelse därstädes i kärt och tacksamt minne.

Utom sin förut nämnda helsyster har hertiginnan en halfsyster förmäld med fursten af Schwarzburg. Efter att på många år ej ha sett dessa kära fränder tillbragte hertiginnan sommaren 1904 omkring 3 veckor hos dem på deras stora och historiskt märkliga residensslott i Sondershausen, där äfven hertiginnan

af Anhalt samtidigt vistades. Syskonkretsen var således då fulltalig och tiden ägnades åt stilla familjelif, endast afbrutet af utflykter, hvartill Thüringens naturskönhet otvunget inbjöd.

Emellertid trives hertiginnan bäst på sitt kära Haga. Betecknande för hennes djupa känsla af hemmets värde är, huru hon en gång, då hon, efter en i allo angenäm och på kära minnen rik resa, åter satte foten på Haga trappa, haft för sig själf yttrade: "Borta är bra, men hemma är ändå bäst."

I hvardagslag sysselsätter sig hertiginnan hufvudsakligen med läsning, musik, handarbeten samt dagliga promenader i vagn och till fots. För sin omgifning och sina tjänare hyser h. k. h. ett varmt intresse och deltagar så i deras sorg som i deras glädje, och för alla, som haft äran och nöjet att komma i beröring med henne, framstår hertiginnan af Dalarne såsom ädel, rättänkande, godhjärtad, flädfri och vänsäll.

Till alla Iduns läsare och vänner

riktas en vördsam bön, att de, hvar i sin krets, ville stödja oss i våra sträfvanter att genom *Idun* tillhandahålla de svenska hemmen en gedigen, innehållsrik och alltigenom nationell familjetidning. Vi våga hoppas, att dessa våra bemödanden redan skola vara så uppskattade, att *Iduns* 20:e årgång, hvilken vi ha glädjen att kunna begynna så väl rustade, också må komma att betecknas af ett mäktigt uppsving i prenumerantantalet. Till våra läsares ytterligare bekvämlighet ha vi låtit detta nummer åtföljas af blanketter för postprenumerations förnyande, användbara såväl i landsorten som i hufvudstaden. Den rätta tiden är just nu inne, helst före jul och de många helgdagarna!

Den 31 december

afslutas påteckningen af namn under kvinnornas masspetition för politisk rösträtt.

ALLA LISTOR — äfven med ett enda namn — insändas under december månad till Röstrettsbyrån på närmaste plats, där röstrettsförening finnes. Dessa äro:

Arboga, Arvika, Edsvalla, Eksjö, Engelholm, Eskilstuna, Eslöv, Falkenberg, Falun, Filipstad, Gäfve, Gellivare, Grängesberg, Göteborg, Halmstad, Hedemora, Helsingborg, Hernösand, Hudiksvall, Hvetlanda, Hörby, Indal, Jönköping, Karlshamn, Karlskrona, Karlstad, Katrineholm, Kiruna, Kisa, Kopparberg, Kristianstad, Kumla, Landskrona, Lidköping, Lindsberg, Linköping, Ludvika, Lund, Lyckeby, Malmö, Mariestad, Mjölby, Mölbo, Nora, Norrköping, Norrtälje, Nyköping, Ronneby, Skara, Skutskär, Sollefteå, Stockholm, Strängnäs, Strömstad, Sundsvall, Söderhamn, Södertälje, Tidaholm, Trelleborg, Uddevalla, Umeå, Uppsala, Varberg, Vaxholm, Visby, Vänersborg, Västervik, Västerås, Växjö, Åmål, Örebro, Östersund.

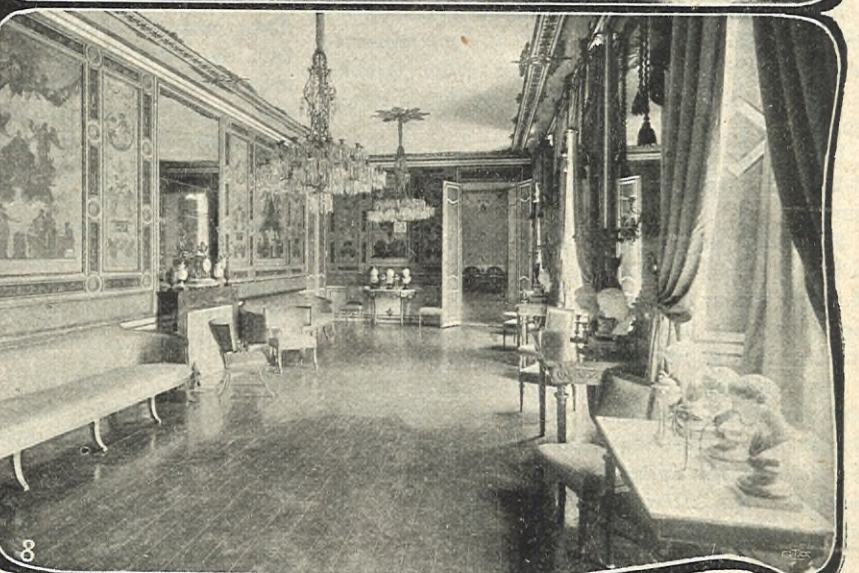
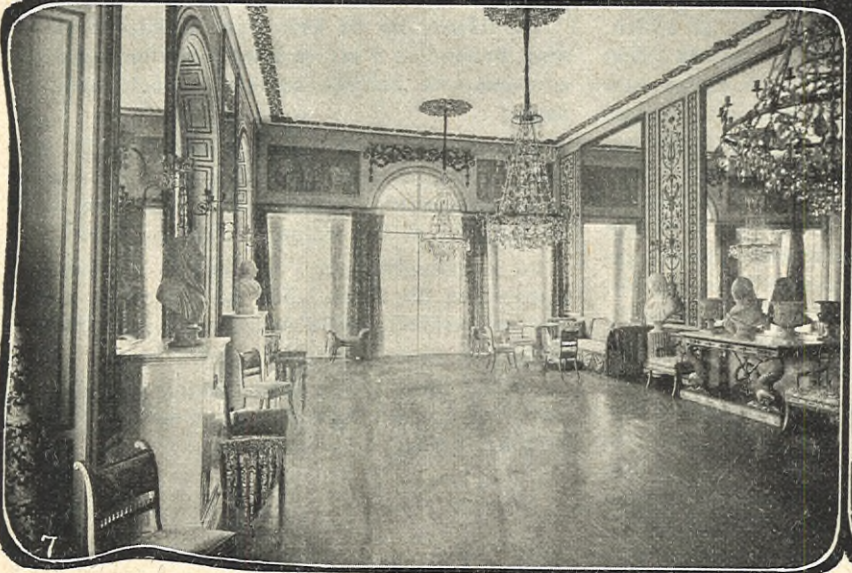
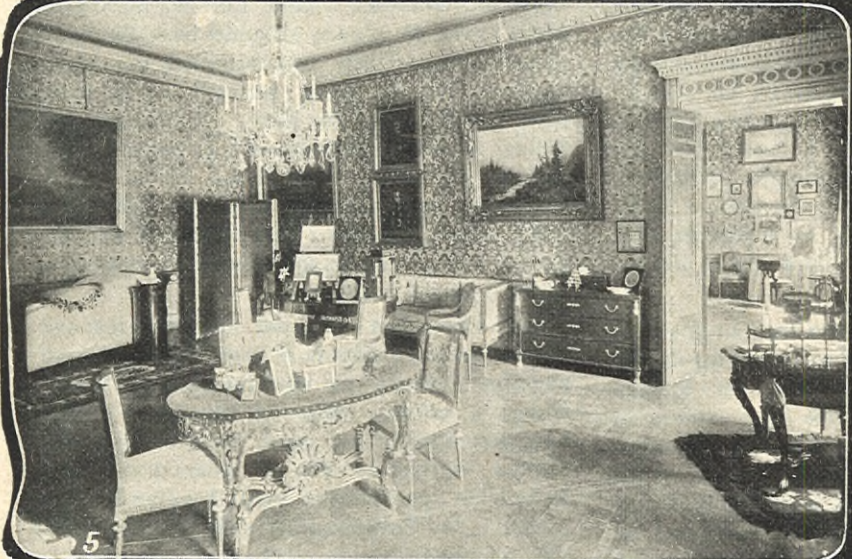
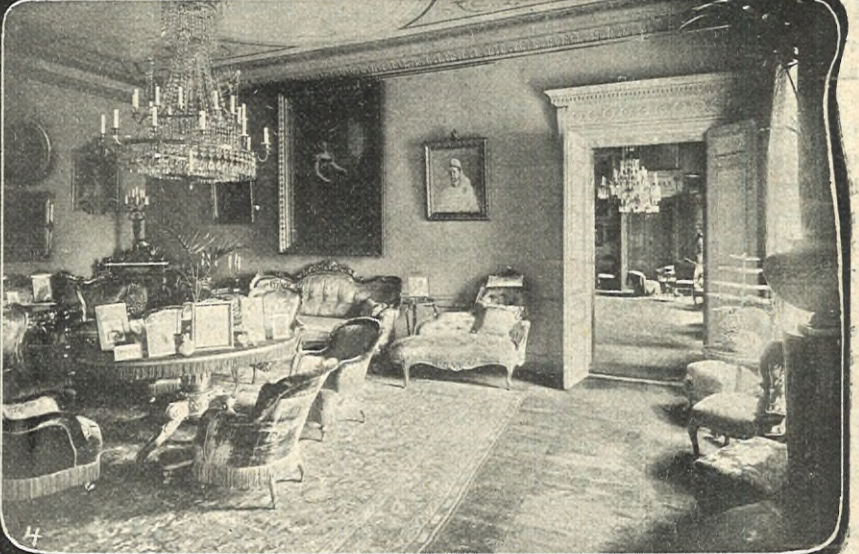
Undertecknad, som jag
och Grannens kvinnoförbund,
änner densamma smärta
alla angående för en god
bilag på dess dyg takt. och
hållit.

Ingaborg Lethelius
Lj. af Lilla Hjälpsåren och
Björkåsen för kvinnorna

Neumüllers Pilsenerdricka

finner med hvarje dag allt större omsättning inom hufvudstadens familjer, såsom en i hög grad välsmakande och lämplig bordsdryck. De, som annu ej haft tillfälle att pröfva vårt Pilsenerdricka, anmodas vänligast snarast insända sina order till Neumüllers Bryggeri. Order från landsorten expedieras endast mot efterkräf. Priset å Pilsenerdricka är 8 öre pr 1/2 butelj. Allm. telefon 32 27. Rikstelefon 7 29.

FRÅN ÄNKEHERTIGINNANS AF DALARNE HEM Å HAGA SLOTT. A. BLOMBERG FOTO. 1 O. 2. GRÖNA SALONGEN. FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER. HERTIGINNAN, HOFFRÖKEN LEIJONHUFVUD, KAMMARHERREN FRIH. VON ESSEN OCH HOFFRÖKEN VON ESSEN. 3. MATSALEN MED HOFMÄSTAREN JACKALIN. 4. BLÅSALONGEN. 5 O. 6. HERTIGINNANS SOF- OCH TOALETTRUM. 7 O. 8. SPEGELSALONG OCH GALLERI I GUSTAF III:S PAVILJONG.

Drick SALUS CACAO!

100 gram plomberad påse 35 öre. Renare och mera välsmakande kan Ni icke erhålla, men väl — dyrare

HULTMANS FÄBRIK MM H.

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.

Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik,
Vänersborg.

Försäljes i minut hos de flesta skohandlande i riket.

MASSPETITIONEN.

REDAN LÄNGE hade arbetet för kvinnans rösträtt pågått i andra länder, innan Sveriges kvinnor tycktes berörda af tanken på denna kvinnornas största sak i vår tid.

De behöfde en tändande gnista. Och den kom våren 1902. Från den stunden ha kvinnor i vårt land i allt vidare kretsar och af alla samhällsklasser arbetat för sin sak med en intensitet och en snabbhet i utveckling, som jag tror sakna sitt motstycke i något annat land.

På liknande sätt har det tillgått med masspetitionen. Tanken på en sådan var länge främmande för flertalet rösträttsarbetande kvinnor. Man fruktade äfven att rösträttsfrågan ej mognat i tillräcklig grad. Först i år beslöt landsföreningens centralstyrelse att använda detta ganska besvärliga medel.

Det dröjde innan den stora apparaten kunde fungera, men redan på våren hade man nått öfver sextio tusen namn. Först nu på senhösten har det lyckats att i någorlunda tillfredsställande antal sprida listor öfver landet.

Det blir dock otaliga hem dit ingen lista når. Och det blir massor af kvinnor, mot hvilka den oförrätten begås, att de ej få tillfälle att underteckna petitionen.

Det finns hvarken tid eller pengar att genomföra verket så som det förtjänade.

Så mycket viktigare är det därför, att alla, som inse frågens betydelse, måtte känna sitt ansvar att, hvar på sin ort, göra allt hvad de kunna för saken.

Listor och upprop rekvideras från "Rösträttsbyrå" Kungsträdgårdsgatan 10, Stockholm, eller från öfriga rösträttsföreningars "Rösträttsbyrå".

Hvarje lista måste återsändas före årets sista dag, äfven om blott ett enda namn är tecknad på den.

En praktisk anordning, som vidtagits på en mängd ställen, har varit en s. k. "namnsamlingsdag." Idén härtill utgick från Örebro F. K. P. R. och har visat sig synnerligen lyckad.

Den kommer att upptas mellan jul och nyår äfven på orter, där ingen rösträttsförening finns.

En sådan dag i hvarje stad eller större samhälle, på hvarje bruk eller annan folkrik plats, på landtgårdar och i byar skulle kunna i ett tag gifva ett lysande prof på hvad Sveriges kvinnor förmå, när deras vilja är allvarlig.

Om arbetet i otillgängliga trakter känns mödosamt, må man blott tänka på, att petitionen är ett viktigt steg mot målet: att förvärfva lika aktning för kvinnans människovärde som för mannens, lika aktning för hennes insats i samhället som för hans.

Ann Margret Holmgren,
f. Tersmeden.

EN VIKTIG KVINNORNAS LÖNEFRÅGA.

DE KVINNLIGA e. o. biträdena vid ett stort antal af statens departement och ämbetsverk ha i dessa dagar till hans maj:t konungen aflämnat en med 232 underskrifter försedd petition, hvari göres en framställning om förbättrade lönevillkor för den stora skara af kvinnor, som utan att vara fast anställda offra sina krafter i statens tjänst. Den behjärtansvärda petitionen, hvars innehåll man vill hoppas att statsmakterna ljigt måtte beakta, följer här nedan i något förkortad form.

EFTER NÅGRA inledningsord angående den af riksdagen till regeringen gjorda hemställan om utredning i denna statliga lönefråga samt petitionärernas uttalade djupa bekymmer öfver sin nuvarande ställning yttras:

Det torde få betraktas såsom ett allmänt erkänt önskemål beträffande hvarje slag af anställning i såväl enskild som offentlig tjänst, att stadigvarande arbete om möjligt bör utföras af fast anställd och skäligt aflönad personal. Endast under denna förutsättning torde nämligen af den arbetande kunna förväntas det allvarliga intresse för och energiska inträngande i sin uppgift, som för dennas lösande på bästa sätt är oundgängligt. I öfverensstämmelse med denna grundsats är också, i stort sedt, statstjänsten i vårt land anordnad beträffande manliga både tjänstemän och betjänte.

Helt annorlunda synes emellertid staten för närvarande uppfatta sin ställning såsom arbetsgifvare åt oss, de kvinnliga biträdena. Äfven om det arbete, som tidigare plägat anförtros åt kvinnliga biträden, betraktats och i viss mån äfven varit af mera tillfällig natur, så hafva dock förhållandena i detta hänseende efter hand undergått en bestämd förändring. Redan de lönerregleringar, som i slutet af 1870-talet genomfördes inom ett flertal ämbetsverk, hvilade på den förutsättning, att en afsevärd del af det tjänstemännen åliggande ordinarie arbetet skulle öfverflyttas å extra biträden. Och sedermera har utvecklingen fortgått i samma riktning, så att för närvarande åtskilliga ämbetsverk finnas, där de kvinnliga biträdena äro lika många eller flere än de där anställda tjänstemännen.

Oaktadt det sålunda synes vara en hos snart sagdt alla ämbetsverk och myndigheter numera genomförd och erkänd princip, att alltjämt återkommande arbete i större eller mindre utsträckning verkställas af kvinnliga biträden, hafva dessa, såsom nämnts, ingalunda erhållit en däremot svarande fast och stadigvarande anställning. Våra aflöningsförmåner äro små och ovissa och få vanligen ej åtnjutas vid sjukdom, när de dock allra mest äro af nöden. Och när efter mångårig sträfvan i statens tjänst arbetsförmågan börjar aftaga, få vi lämna rum för andra, utan att något, ens det ringaste understöd är oss rättmätigt tillerkändt för att lätta våra bekymmer under ålderdomens dagar. Vi sakna sålunda ej blott rätt till, utan äfven möjlighet att komma i åtnjutande af åtskilliga utaf de hithörande förmåner, som numera enskilde arbetsgifvare i allmänhet anse sig förpliktade tillerkänna de såväl kvinnor som män, hvilka under längre tid ägnat dem pliktroget och nyttigt arbete.

Det må under sådana förhållanden ej förundras, att arbetet blir oss tungt. Ja, vi måste — såsom och några ämbetsverk i sina yttranden antydt — känna det såsom en verklig orättvisa, att, ehuru vårt arbete utgör ett nödvändigt led i ämbetsverkens funktioner, vi ändock ej beredas en ställning likartad med den ordinarie personalens.

Vi våga därför till eders kungl. maj:t rikta den underdåniga vädjan, att eders kungl. maj:t täcktes, vid utarbetandet af det utaf riksdagen begärda förslaget i förevarande ärende, såsom ledande princip fastställa, att de kvinnliga biträdena hos statens samtliga ifrågakommande ämbetsverk och myndigheter må beredas fast anställning, motsvarande i tillämpliga delar den, som för närvarande åtnjutes af ordinarie manliga tjänstemän.

Därest denna tjänstgöring såsom extra ordinarie icke utsträckes till längre tid än som är af nöden och sålunda betraktas mera såsom en nödvändig förberedelse för fast anställning, synes arvodet under densamma kunna sättas till ett belopp af af lägst 75 kronor i månaden eller 900 kr. pr år. Hvad beträffar aflöningsförmånerna för de fast anställda kvinnliga biträdena, föreslå petitionärerna ett belopp af lägst 1,350 kr. pr år, hvartill böra komma lämpliga ålderstillägg så att en hvar efter viss tids väl vitsordad tjänstgöring kunde nå en aflöning af lägst 1,800 kr. pr år.

För de högre kvalificerade och i mer ansvarsfullt arbete använda kvinnor torde aflöningen till en början böra sättas åtminstone till det belopp, vissa inom järnvägsstyrelsen anställda kvinnliga kontorsskrifvare och bokhållare redan tillerkänts, eller lägst 1,800 kr. pr år för att genom lämpliga ålderstillägg höjas till 2,400 kr. pr år. Samtliga dessa aflöningsbelopp hafva beräknats under förutsättning, att den dagliga arbetstiden för den kvinnliga personalen bestämmes lika med den för respektiva ämbetsverk för närvarande gällande.

Därjämte framhålles billigheten af att de e. o. kvinnliga biträdena, liksom de ordinarie tjänstemännen, komma i åtnjutande af den fasta anställningens alla förmåner. Då vårt arbete, säga petitionärerna vidare, i allmänhet icke kan sägas vara af mindre slitande beskaffenhet än tjänstemännens och ofta erbjuder mindre omväxling, bör en årlig semester af en månad icke kunna anses för lång. Vidare må framhållas, att vid bestämmandet af pensionsåldern skäligt afseende torde fästas därvid, att den kvinnliga personalen i allmänhet vid mycket tidig ålder inträder i statens tjänst och därigenom äfven mer än tjänstemännen riskerar att blifva i förtid utsliten.

Då ovissheten och det bekymmersamma i vår nuvarande ställning gifvetvis måste i längden skadligt inverka på vårt intresse för och vår energi i arbetet, vilja vi slutligen i underdånighet anhålla om eders kungl. maj:ts verkamma ingripande för att snarast möjligt en förändring genomföres med beaktande af följande, i det föregående närmare angifna önskemål, nämligen

att frågan om de kvinnliga biträdenas ställning behandlas i ett sammanhang för samtliga af densamma berörda ämbetsverk och myndigheter;

att därvid såsom grundprincip fastslås, att den kvinnliga personalen beredes fast anställning, motsvarande i tillämpliga delar den, som nu åtnjutes af de ordinarie tjänstemännen;

att begynnelselönen vid sådan anställning bestämmes till lägst 1,350 kr. eller, där arbetets art kräver större utbildning eller särskild duglighet, lägst 1,800 kr. pr år; samt

att för tjänstgöring såsom extra ordinarie arvodet utgår med lägst 75 kr. i månaden eller 900 kr. pr år.

GARDINER

tvättas utan att desamma utsättas för slitning af **Örgryte Kemiska**
Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.

GENREBILD.

MORGON GRYP. En matt decemberdager silar in bak nedfälld rullgardin.

Det är oppdags. Pappa varligt drager upp gardin och släpper dagen in. Klockan slår de snabba, gälla slagen — sex de äro — och med munter min liten skolpilt, väckt ur lätta blunden, med en hvissling hälsar morgonstunden.

Finhylt, späd, med röda kinders fågring, står han upp att börja emot mig hvarje morgons grufliga belägring, då han för med alla kuddar krig. Mamma söker endast lamt sig värna; kanske ger hon upp sin fästning gärna, ty den lösen, som betalas här, tusen famntag, tusen kyssar är.

Så i lifvet, tag med storm, du lille, storm af kärlek, glädtighet och snille hvarje fästningsmur, som trotsar dig! När den faller och du hänförd känner bragdens glädje, som i själen bränner — lifvet kysser dig, min son, från mig!

NONNY LUNDBERG.

JUL. FÖR IDUN AF ASTRID WÅNG.

EN VECKA före jul — i skymningen, tankarnas högtidsstund. Wanda halfåg på soffan och såg drömmande in i brasans glöd. Elsa spelade — hemlandstoner, barnaglädje, julljus, doft af lack och nybakadt bröd, bländvit snö, rim på träd och hus. Tänk att julen verkligen stod för dörren, jul utan julbrådska, utan snö, utan den ringaste julkänsla. Kan det väl någonsin numera bli jul i Stockholm med sitt eviga slask? Här skulle julen förlopa utan glädje och ej lämna ett spår utaf saknad. Och mor och syster skulle tänka på Wanda, då de tände granen där hemma, och längta efter henne. Om hon ändå kunde resa i öfvermorgon med Bore, så vore hon hemma på julafton — hemma! Hon ville kyssa hvarje sten i den lilla finska småstaden, hon ville famna den länge med blicken, innan hon åter drog bort. — Hem till julen!

Elsa slutade spela med ett ackord, det låg jubel i det, själföfvervinnelse. — "Wanda, du borde allt resa hem ändå. Jag kan ej lämna mina lektioner och längtar för resten ej efter min gamla knarriga faster. Men du skall resa, du. Och till julklapp skall du göra mig en riktig glädje, liten. Låt mig bekosta resan! Du vet ju att jag har öfvernog af "detta lifvets goda" — och du gjorde mig så glad."

Hem till julen! Och lämna Elsa här — utanför allt! Aldrig.

"Nej tack, lilla toka, jag reser visst inte. Kursen slutar inte förrän ett par dagar före jul, och om jag än ej lägger hela min själ i massagen, så skolka vill jag ändå inte. Tack skall du ha, lilla vän, men du får allt lof att dragas med mig öfver helgen." —

Julaftonsmorgon var det solsken. Elsa och Wanda packade. En stor korgkoffert stod midt på golvet, och i den kastades om hvart annat kläder, noter och böcker — för fjorton dagar. Så togo de farväl af den vänliga inackorderingsfrun. God jul! Ja, visst skulle

de få en god jul. Men inte på landet hos släktingar inte. Ett stadsbud kom efter kofferten, och sakta sade Wanda till honom ett gatunamn på Söder.

Så bar det i väg att köpa gran, ljus och glitter, äpplen och nötter och blommor, blommor — hvita julrosor, konvaljer och narcisser, hvita som den snö de saknade.

Efter ett par timmar var allt uppackadt i det rum de hyrt långt upp på Söder. Granen var klädd, allt var färdigt, och ännu var det långt till julaftonen. Då togo de en automobil och åkte Djurgården rundt. Ingen snö på granarna, åkrarna lyste gröna, luften var ljum — det var som tidigt på våren. Det var våraning utan vårfröst — vid juletid. Så stämningfullt i den tysta skogen! Högtid utan like! Ty det var en jul, skär och fin som de första flickdrömmarna, ännu ej erkända.

Wanda och Elsa läto vagnen vänta och gingo in i skogen. De skulle taga mossa och blåsippblad med sig hem. Och när de så sökte efter de vackraste bladen, hittade de en liten blåsippunge, mycket, mycket liten, men lifskraftig och med en liten blå ögonspringa. En sådan jul! Det var det fagraste man kunnat tänka sig. Och se där! Är det ej en liten hvit harehoppare, som skräm flyr undan de båda flickornas närhet?

Granen var tänd, grenljus kommo på bordet, allt andades fest. Men ute vandrade de båda unga flickorna för att söka en julegäst, en, på hvilken de kunde slösa något af ljuset och värmen i deras inre. De mötte en kvinna, trasgrann, med sminkade kinder och läppar, med trots och fräckhet i det sjukliga ansiktet. De tilltalade henne, sade att de voro främlingar i staden och frågade, om hon ej ville fira sin julafton med dem och skingra deras hemlängtan och alla vemodstankar.

Det spotska uttrycket blef än skarpare, då hon tyst gick förbi flickorna. Men hon fick ej gå. Vänliga händer hejdade hennes steg, värme lyste ur de två par ögon, som sökte hennes blick, och värme bodde i de ord, som öfvertalade henne att komma med. — Elsa spelade: Lassens Crescendo, som störtar fram som en vårstorm — Handels Largo, som bjuder stormen lägga sig.

Wanda talade med den främmande kvinnan, talade om Elsa och sig själf. Hon lade framför henne hela sin själ, utan tanke på förståelse och utan rädsla, ty de voro ju namnlösa främlingar, hvilkas lifsvägar en gång blott korsas. Wanda berättade om Elsa, hon med den rika begåfningen inom sig — huru hon, för att ej kvävas, i musiken måste ge uttryck åt den dröm, som aldrig kunde förverkligas. Hon spelade de taflor hon aldrig målade, genom tonerna frässade hon i de färger, hon aldrig kunde återge, ty hon var färgblind. Och så talade Wanda om sig själf, om sin längtan efter något, som ej blott toge alla hennes kroppskrafter, utan äfven hela hennes själ.

Den främmande kvinnan lyssnade på tonerna och orden. Vål förstod hon dem ej, men hon kände medlidande med de två unga, rena människobarnen, något som gränsade till ömhet. Hon grät tyst. Tårarna förde Wandas tankar till den sorgliga lifssaga den främmande kvinnan förteg, och med gränslös kärlek tänkte hon på henne och alla jordens barn, som genom mycken bedröfvelse och på slingrande vägar gå mot sin fulländning, Elsa spelade. Ljusen slocknade ett och ett i granen. Då satte Wanda i nya ljus, tände flere öfverallt i rummet och på det dukade kvällsbordet och försvann sedan helt tyst och hemlighetsfullt. Elsa öfvergick småningom till gladare melodier, gamla jullåtar och hambopolskor.

"Nu är det jul igen, och nu är det jul igen" — tonade det genom rummet. En knack-

Brud- & Bröllops-

sidentyger, i hvitt, svart och kulört, sista nyheter ouppnådt urval från 90 öre till kr. 13 pr mtr. Sändes tull- & porto-fritt direkt till privata. Profver omgående franko.

Schweizer & Co, Luzern S 5, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

ning, och in trädde julbocken, en riktig julbock med avgivvänd päls, mössan neddragen öfver öronen och ett stort långt hampskägg.

"Finns här några snälla barn?" löd den vanliga frågan, och utan att vänta på svar, lät den beskedliga julbocken ett helt regn af julklappar falla öfver Elsa och den främmande. Snart lågo de alla tre på golvet och letade reda på sina klappar, som strötts omkring, och för hvarje gång man fann ett paket med påskrift "vår gäst", skrattade den främmande kvinnan muntert som ett barn.

Ja, nu var julklappsutdelningen slut, och nu satte de sig till bords, röda och varma, och läto sig julmaten väl smaka. Wanda var "skinkskärare" och excellerade i huslighet, allt under det hon berättade den ena roliga historien efter den andra.

Tänk, en jul hade hon fått ej mindre än sju speglar för att hon jämt skulle kunna se, om den lilla locken i pannan föll bra. Idén var kusin Göstas, löjtnantens, men så hade hon då också en hämnd åt honom i beredskap. Under allmänt jubel fick han lof att bocka och tacka för det snörlif i miniatyr, Wanda förärat honom. Hå hå, jaja, så många glada jular hon upplevat!

Nu var måltiden slut, och innan de skildes åt, ville Wanda att de skulle läsa evangeliet och sjunga en julsång — "aldeles som hemma". Allvarsamma, rörande älskliga ljödo evangeliets ord från den unga flickans läppar. Hon slog ihop den heliga boken med ett ljust, nästan hänfördt uttryck i den tårade blicken. Så satte hon sig till pianot, slog an ett ackord, och som en jublande liten fågel sjöng hon den sång, som barndomsminnena gjorde så kär:

"Hell dig, julafton, härliga, klara — — Elsa stämde in och med de två unga rösterna blandade sig äfven en tredje —

Flickorna följde sin gäst en bit på väg. När de så åter vandrade hemåt genom staden och sågo de sista flämtande ljusen från granarna, visste de, att denna kärlekens högtidskväll hela lifvet igenom skulle stå ljus och skön för minnet.

HVARJE HUSMODER, som i sitt hem ombestyr sömnad af sina egna och barnens kläder, bör ej försumma att i god tid prenumerera på "Iduns Modellkatalog" för det nya året. Hon skall därigenom erhålla många goda råd och alla sina dräkter, såväl enklare som elegantare, präglade af god smak och i öfverensstämmelse med sista modet. Fyra stora eleganta häften under året för endast 2: 20, om prenumeration verkställs i närmaste postkontor eller bokhandel.

LUZERN

Förnäm vistelseort under sommaren.
G: D HOTEL NATIONAL.
Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön. Rum från 4 kr. Ill. prospekt gratis

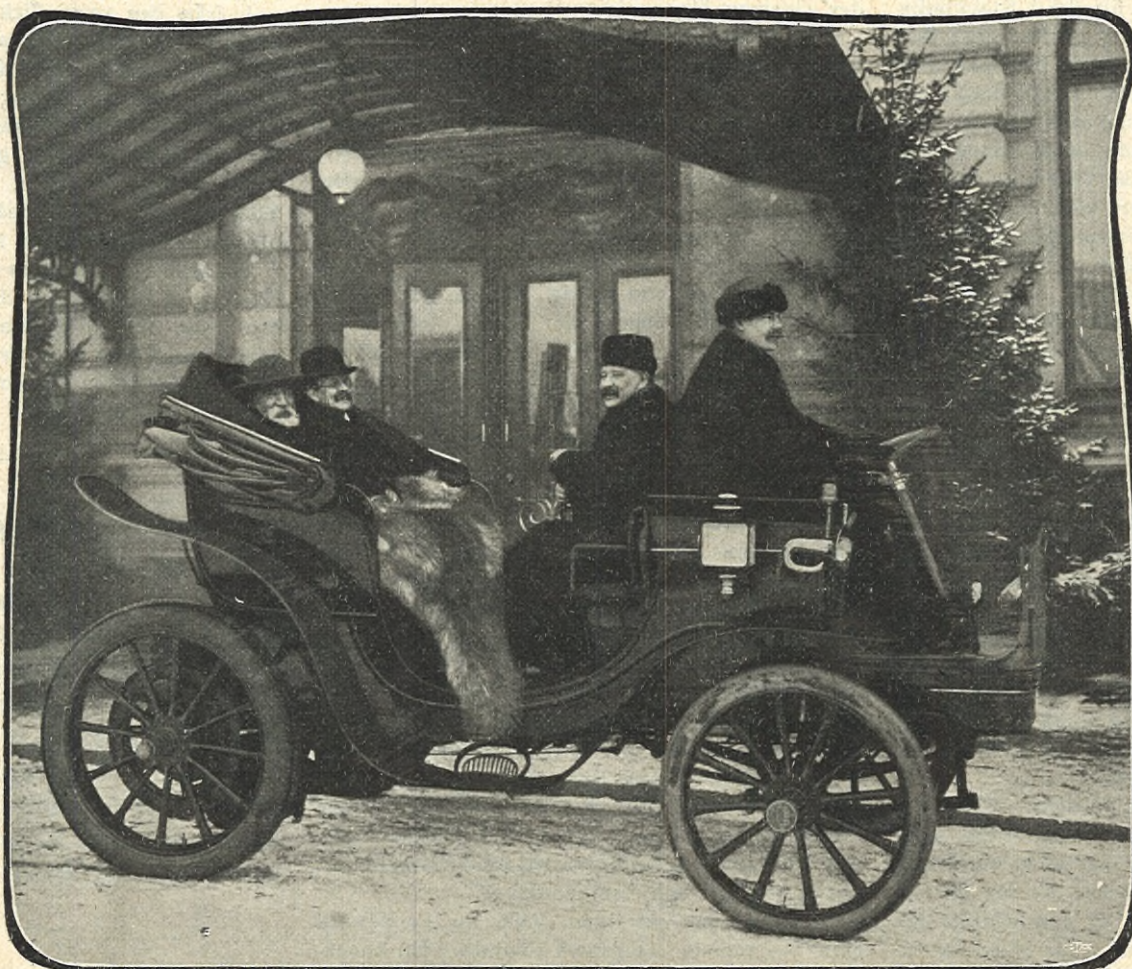

NÄMNDEN FÖR ALBERT BONNIERS STIPENDIEFOND, SAMLAD TILL FÖRDELNING AF ÅRETS FÖRFATTARSTIPENDIER HOS HR K. O. BONNIER D. 6 DENNES.
FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG. DE SITTADE FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: HRR E. A. KARL FELDT, PER HALLSTRÖM, VERNER VON HEIDENSTAM, FRÖKEN SELMA LAGERLÖF OCH HR TOR HEDBERG. STÅENDE: HRR GEORG NORDENSVAN OCH K. O. BONNIER.

BONNIERFONDEN.

ALBERT BONNIERS stipendiefond för svenska författare tillkom på nyåret 1901 och har sålunda redan funnits till i nära på sex år. Den stiftades af arfvingarna efter bokförläggaren Albert Bonnier i ändamål att — som det heter i stiftelseurkunden — "hedra vår faders minne och fästa hans namn för kommande tider vid en institution, afsedd att gagna den svenska litteraturen." Fonden utgöres af 150,000 kronor, hvilkas ränta årligen skall utdelas i stipendier till svenska författare. Den förvaltas af en nämnd på sju personer, som ock bestämma öfver utdelningarna. Af de sju representerar en donatorerna. De öfriga sex vidtalades vid fondens bildande att ingå i

TRE NOBEL-PRISTAGARE I AUTOMOBIL UTANFÖR GRAND HÔTEL I STOCKHOLM.
A. BLOMBERG FOTO. FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: PROFESSORERNA MOISSAN, THOMSON OCH ARRHENIUS.

nämnden. De voro (i bokstafsordning) författarne Per Hallström, Tor Hedberg, Verner von Heidenstam, Ellen Key, Oscar Levertin och Georg Nordensvan — den sjunde platsen intogs af Karl Otto Bonnier, firman Alb. Bonniers innehafvare efter faderns död.

Fondens af nämnden utarbetadestadgar föreskrifva, att nämnden vid någon ledamots afgång skall komplettera sig själf och att ledamot skall afgå, när han fyller 55 år. Det är intet förbarmande, nämnden får ej bli någon akademi af gubbar med åldriga tycken. Beträffande stipendierna är föreskrifvet, att högst hälften af det belopp, som årligen utdelas, får tilldelas författare, som äro äldre än 40 år.

Sedan nämnden bildades har Ellen Key vid fyllda 55 år af-

SHAKSPERES »KUNG LEAR» PÅ DRAMATISKA TEATERN I STOCKHOLM. ORIGINALTECKNING FÖR IDUN AF GUNNAR WIDHOLM. 1. KUNG LEAR (AUGUST LINDBERG) FÖRBANNAR SINA DÖTTRAR REGAN (FRU LINDBERG) OCH GONERIL (FRK. LUNDEQUIST). 2. KUNG LEAR VID PÅ HEDEN UNDER OVÄDERSNATTEN. 3. NARREN (HR BRUNIUS). 4. KUNG LEAR ÅTERFINNES AF SIN DOTTER CORDELIA (FRÖKEN A. TORSSELL).

Hylins Boro-Lanolintvål

och

Hylins Victoriatvål

äro dryga, milda, välgörande och dock billiga.

gått och fått till efterträdare Selma Lagerlöf. I Oscar Levertins ställe invaldes sistlidne höst skalden Erik Axel Karlfeldt (som förut är en af de 18 i Svenska akademien).

Hur det går till vid ett nämndsammanträde ses af Iduns fotografi, tagen sistlidne söndag. Någon stel och formell högtidlighet plägar minst af allt utmärka dessa sammanträden, fast det förstas finns både ordförandeklubba och protokoll.

I förbigående sagdt, så äro protokollen tillgängliga för en hvar intresserad, som önskar se på dem — en bestämmelse, afsedd att hindra allt eventuellt hemlighetsmakeri. Att det hittills gått odeladt gemytligt till inom nämnden, kan jag få skvallra om, och att olika åsikter aldrig fört till slagsmål. Debatterna, som föregå valen af stipendiater, ha nog kunnat vara lifliga, och utgången har nog i ett eller annat speciellt fall blifvit annorlunda än en och annan "nämndeman" tänkt sig, när han begaf sig till sammankomsten. Men i regeln har man utan konflikter enat sig om kandidaterna, så att votering ej behöft komma i fråga — endast en gång, julen 1903, då blott fyra af de sju nämndemännen funnos hemma i Stockholm och då följaktligen utdelningen föregicks af rätt flitig skriftväxling och omröstningen måste ske skriftligen, voro meningarna ganska delade.

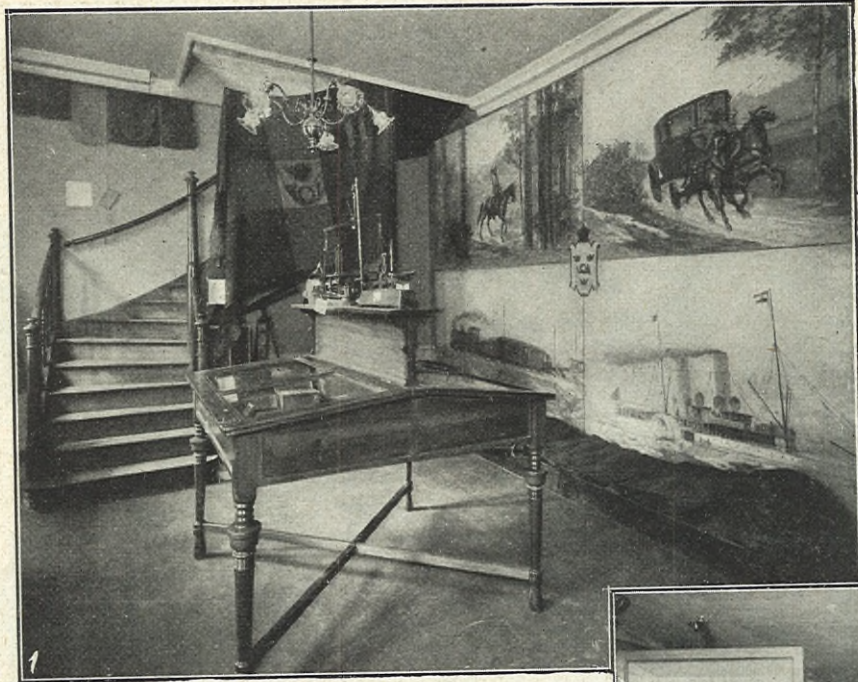
Under dessa sex första år af fondens tillvaro ha i författarstipendier utdelats summa 41,500 kr. Det är väl ej ogrannlaga, om jag skvallrar om att herr Bonnier, vid mer än ett tillfälle ur egen kassa afrundat den summa, som funnits till förfogande. Den största summa, som på en gång tilldelats en författare, är 3,000 kr., minsta summan som utdelats är 500. Det mesta, som en och samme man hittills erhållit, är 4,000 kr. Listan på dessa sex årens stipendiater upptager en hel rad goda namn. Där är August Strindberg, Gustaf Fröding, A. Karlfeldt, Karl Erik Forsslund, Hilma Angered Strandberg, Ola Hanson, Axel Lundegård, Hjalmar Söderberg, Ossian-Nilsson, Henning von Melsted, Bo Bergman, Henning Berger, Gustaf Janson, Ernst Didring, E. Brogren, N. W. Lundh, Sigge Almén, Sven Lidman, Wilhelm Ekelund, Gustaf Ullman, A. Österling, Sigfrid Siwertz och Harald Jacobson.

Här kan det vara lämpligt att påminna om en paragraf i stadgarna, så lydande:

"Vid stipendiens utdelande äge nämnden i främsta rummet taga det konstnärliga värdet i en författares produktion i öfvervägande, utan att därvid hänsyn tages till dagens auktoriserade meningar, vare sig i fråga om framställningssätt eller idéinnehåll."

Nämnden har försökt göra sitt bästa, det tycker åtminstone en af de sju —

GEORG NORDENSVAN.

FRÅN DET NYÖPPNADE POSTMUSEET I GAMLA POSTHUSET I STOCKHOLM. 1. ETT AF UTSTÄLLNINGSRUMMEN. 2. FRÅN FRIMÄRKSUTSTÄLLNINGEN. A. BLOMBERG FOTO.

SVERIGES POSTMUSEUM.

I GAMLA POSTHUSET vid Lilla Nygatan är sedan i lördags öppnadt Sveriges postmuseum, hvarest den intresserade erhåller en lärorik öfverblick af vårt postväsendes utveckling från dess grundläggning under drottning Kristina och till i dag. Där finnes en interiör af en gammal postexpedition från 1830-talet, den första postlådan, alla våra frankotecken och, ej att förglömma: ett högt intressant aktstycke bestående af den kungliga kungörelse, genom hvilken svenska postverket grundlades o. s. v.

Vi meddela här ett par interiörer från denna Stockholms nyaste sevärdhet, för hvars tillkomst notarien Lange har största förtjänsten. Han är ock museets förste föreståndare.

EN MODERN FANA.

STOCKHOLMS LÄNS SKYTTEFÖRBUND har ått sig låtit förfärdiga en synnerligen vacker fana, af hvilken vi här meddela en afbildning. Den är utgången från systrarna Hultgrens textiltateljé och vittnar, fränsett en viss stelhet i framställningen af fanans heraldiska tecken, om den högt utvecklade konstnärliga sans, som numera behärskar våra textila arbetshärdar.

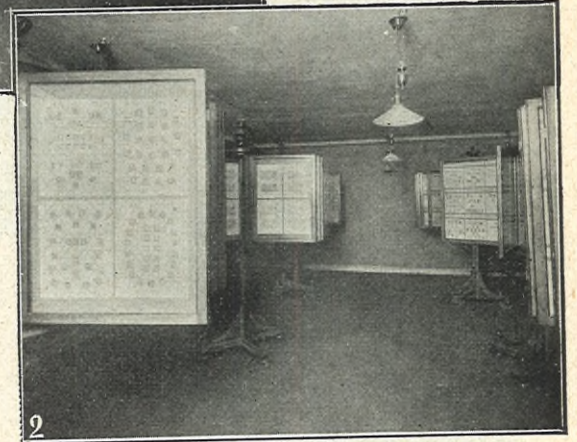
Friherre Rudolf Cederström vid kgl. lifrustkammaren säger i en redogörelse om våra moderna fanor bland annat om denna:

"Här är ännu ett godt exempel gifvet, och man kan för de föreningar och korporationer som ämna skaffa sig nya fanor, ej nog framhålla vikten af att

STOCKHOLMS LÄNS SKYTTEFÖRBUNDS NYA FANA.

skaffa sig konstnärligt biträde därvid. Lika mycken glädje de själfva och allmänheten ha af en konstnärlig, om än något dyrare fana, lika ledsamt blir det att under hela den tid en fana håller behöfvase en smaklös sådan. Det har nu visat sig att vi äga många ateljeer, som kunna lämna tekniskt goda arbeten. Återstår då blott valet af konstnär, och då är det min personliga uppfattning att våra färgkonstnärer äro att föredra framför passarens och linjalens konstnärer, ty det mest verkningfulla hos en fana är dock dess färg och de rörliga linjerna."

ETT LÖFTE. AF ANNA LISA ANDERSSON.

(Slut fr. föreg. nr.)

MEN DEN sårades ungdom och ovanligt starka och friska natur segrade och efter flere veckors plågor såg det ut som om han skulle tillfriskna.

Då han för första gången såg upp med fullt medvetande, var det med en underlig, frågande blick. Visserligen kände han igen de kringstående, men han tycktes ha helt och hållet förlorat minnet af hvad som händt, innan han träffades af kafferns mordvapen. Man vågade icke plåga patienten med några försök att få honom att minnas, utan måste låta honom bli fullt återställd till kroppslig hälsa. Så småningom blef han också bättre och minnet vaknade delvis. Han påminde sig sålunda hela striden, fast det var stora luckor i hans hågkomster af hvad som händt strax förut, och allt som rörde hans tidigare lefnadsår var fullständigt utplånadt.

Då julen kom, fick han ett litet hvitt kuvert med svenskt frimärke. Han öppnade det undrande, det innehöll endast en vissnad förgätmig-ej. Han höll blomman i handen, men intet minne vaknade i hans själ — det förflutna var dött. Långa stunder kunde han sitta och grubbla öfver att han aldrig kunde minnas, men det var som att stå och stirra ned i ett stort, svart tomrum — där fanns endast tomhet och mörker. Han återtog sin tjänstgöring, men det var nu en helt annan personlighet, den glada, hoppfulla tillförsikten var borta och lifvet hade mistat allt värde för honom. Nu hade han icke någon att lefva och arbeta för, ingen som sporrade honom till kamp för lyckan. Han blef tyst och grubblande och i det ljusa håret började allt fler och fler silfverstrimmor visa sig. Sven Lillie hade numera intet annat intresse än tjänsten och han ägnade sig med brinnande ifver åt sitt farliga yrke — han måste ha något, som fyllde tomrummet i hans själ. Brevet, som kallade honom tillbaka till

"GLORY" koncentreradt munvatten. Enligt hvarje flaska medföljande intyg, starkt bakteriedödande. Pris pr flaska kr. 1,50.

hemlandet, hade kommit in bland en massa tidningar, som packades ned i en lår och glömdes bort.

Efter tio år var Sven Lillie trött på fältlivet, och då major Ellington, som för längesedan tagit afsked och bosatt sig på sitt gods i England, skref och bad honom komma och stanna för alltid på Ellington Manor, samtyckte han utan lång tvekan.

Han hade avancerat till öfverste och sparat tillräckligt för att kunna i lugn och ro framleva sina dagar. Inga släktingar hade han hemma i Sverige, ingen som han höll mer af än den trogne vännen och vapenbrodern Sidney Ellington. Och därför föll det sig så naturligt, att de båda skulle lefva och åldras tillsammans.

När alla förberedelser till den långa hemresan voro avslutade och allting fördt ombord på den stora ångaren, var det som en ofantlig börda fallit från öfverste Lillies bröst. Han greps af en häftig oresonlig glädjekänsla, det var som ungdomens friska, starka längtan efter okända mål vaknat på nytt till lif. Hvad längtade han efter? Hvad hoppades han?

Själ kunde han icke förklara grunden till sin glädje, han kände det blott, som om för längesedan förstummade röster åter likt ett sakta döende eko stego ur fjärran, röster, som hviskade om kärlek och längtan, om tålig väntan och trofast hopp.

Så kom vemodet öfver honom och dämpade glädjen — hvem var så arm som han, som icke hade en enda glädje att minnas från den svunna ungdomens dagar!

Resan gick lyckligt och i London var major Ellington sin vän till mötes och så fortsatte de resan tillsammans till Ellington Manor i Sussex, och här ordnades allt, för att Lillie skulle känna sig hemmastadd.

Öfversten packade själf upp de få tillhörigheter, han fört med sig från Afrika. En dag öppnade han en lår, som innehöll diverse papper och handlingar, och genomgick nu med Ellington innehåll. Denne stod och tittade i en bunt tidningar, som han tagit upp ur låren, och när han kastade dem åt sidan, föll ett bref ut på golvet. Han böjde sig ned och tog upp det. Brevet var öbrutet och adresserat till löjtnant Sven Lillie.

Ellington gaf till ett rop.

“Hallå, gamle vän, här ligger ju ett öbrutet bref till dig med svenskt frimärke, stämplat år 1879, hvem kan det vara från?”

Sven Lillie vände sig häftigt om och tog brevet ur Ellingtons hand. Han såg på utan-

skriften, stilen var elegant och energisk på samma gång, han märkte genast, att det var samma stil som på det gåtfulla kuvertet, som endast innehållit en vissnad blomma och hvilket han fått en jul för länge, länge sedan.

Så öppnade han det och läste innehållet.

Åh, detta jublande, längtande rop från ett öfverlyckligt, älskande hjärta, denna varma, hängifna tro, som efter långa års tystnad tycktes ha kraft att väcka de döda till lif! “Din Beate-Sofie.”

Hvem var Beate-Sofie?

Lillie vände sitt dödsbleka, förtviflade ansikte mot vännen.

“Det finns en kvinna hemma i Sverige, som har väntat på mig, men jag kan icke minnas något från den tiden,” stammade han.

Den andre lade sin hand kring vännens skuldra, men någon tröst kunde han icke ge.

“Tänk dig,” fortsatte Lillie, “i tio år har det här brevet legat obrutet, i tio år har hon väntat och aldrig fått svar, hvad har jag gjort för att drabbas af en sådan olycka!”

Han stirrade dystert framför sig, men intet ljusskimmer kom från det förflutnas svarta tomhet, icke minsta gnista, som kunnat tända det slocknade minnets ljus.

Öfverste Lillie upphörde icke att grubbla öfver sitt sorgliga öde, och då detta ständiga grubbel inverkade på hans hälsa, föreslog Ellington en dag, att de skulle resa till London och rådfråga en berömd kirurg, om intet kunde göras i detta fall.

Dagen därpå reste de och sökte upp den ryktbare läkaren. Denne hörde uppmärksamt på berättelsen om hur Lillie blifvit träffad af bösskolfven och hur han vid sitt tillfrisknande saknat minnet.

Kirurgen undersökte ärret och skakade sedan på hufvudet, “Det kan ju finnas en möjlighet, att någon liten skärfva stannat i såret och genom sitt tryck på någon nerv förorsakar minnets förlust. Vill ni underkasta er en operation, så att jag får förvissa mig om, hur det förhåller sig, så står jag till er tjänst,” sade han.

Öfverste Lillie antog tacksamt den skicklige kirurgens förslag, och redan påföljande dag företogs operationen.

Ellington väntade ångestfullt i rummet utanför, men då doktorn ändtligen kom ut igen, såg han på hans ansikte, att allt aflupit lyckligt. Utan att säga ett ord, höll läkaren ut sin hand och visade en helt liten benskärfva.

“Detta var orsaken,” sade han, “nu hoppas jag, att patienten skall helt och hållet tillfriskna!”

Major Ellington var utom sig af glädje öfver det lyckliga resultatet, fast han kände med vemod, att framtiden nuskulle gestalta sig annorlunda mot hvad han tänkt sig. Om den kvinna, som skrifvit brevet, ännu väntade på sin älskade, så hade han, vännen, icke mer någon utsikt att få behålla honom kvar hos sig.

Men ännu så länge var allt ovisst, Lillie hade icke återkommit till medvetande och i Sverige kunde mycket vara förändradt.

Men då en tid gått, förstod Ellington, att

Victoria-Kängorna

— Damernas favorit —

levereras fraktfritt på alla platser i Sverige till följande priser:

BOXCALE, att snöra eller knäppa Kr. 16. —
CHEVREAU, endast att snöra . . . 18. —
BLANKLÅDER, d:o . . . 20. —

Vid rekvisition torde antingen storlek angifvas, eller en afritning af foten på ett papper bifogas ordern. Ombyte medgifvas gärna i händelse af behof.

SILVANDERS, Skoafdelningen, Göteborg.

ingen makt på jorden skulle kunna kvarhålla Lillie i England. Läkaren måste uppbjuda hela sin myndighet för att tvinga patienten att hålla sig lugn. Han förehöll honom faran af för starka sinnesrörelser, och till slut fogade han sig efter doktors föreskrifter.

Men så snart denne gifvit honom tillstånd att företaga resan hem till Sverige, begaf sig Lillie, åtföljd af Ellington, på väg utan att förlora en enda timme.

*

Det gamla Stiernegodset var smyckadt till fest — midsommaraftonen var inne och enligt vanan var allt folket under herregården inbjudet att fira sommarens intåg. Fröken Beate-Sofie gick själf och öfversåg det hela och tog reda på, att intet fattades.

Nej, intet fattades mer än de inbudna, som nu kunde börja komma hvilken minut som helst.

Beate-Sofie stod i sin långa, släpande hvita klädning på slottstrappan och såg nedåt allén. Hon skuggade med handen för ögonen för att se tydligare, om icke gästerna skulle komma.

Långt nedifrån allén kom en ensam vandrare rakt upp mot slottet, det var ingen från trakten däromkring, af allt att döma en fullkomlig främling.

Som Beate-Sofie stod där på trappan väntande och såg främlingen närma sig, kom det öfver henne aningen om en nästan förfärande glädje.

Den obekante stod framför slottsfröken med hatten i handen.

“Har jag den äran att tala med lady Beate-Sofie Stjerne?” sade han på engelska.

“Det är jag,” svarade Beate-Sofie med knappast hörbar röst. Hon stödde sig tungt mot stenbalustraden och såg oafvänt på främlingen med sina djupa, mörka ögon.

Major Ellington bugade sig, han hade känt igen henne på Lillies beskrifning.

Hvem skulle icke ha älskat dessa strålande ögon, detta stolta, fina ansikte, skuggadt af ett vemod, som mildrade stoltheten. Beate-Sofie Stjerne tillhörde en släkt, hvilkens kvinnor behöll sin skönhet oberörd af tiden ända in i ålderns vinterkväll.

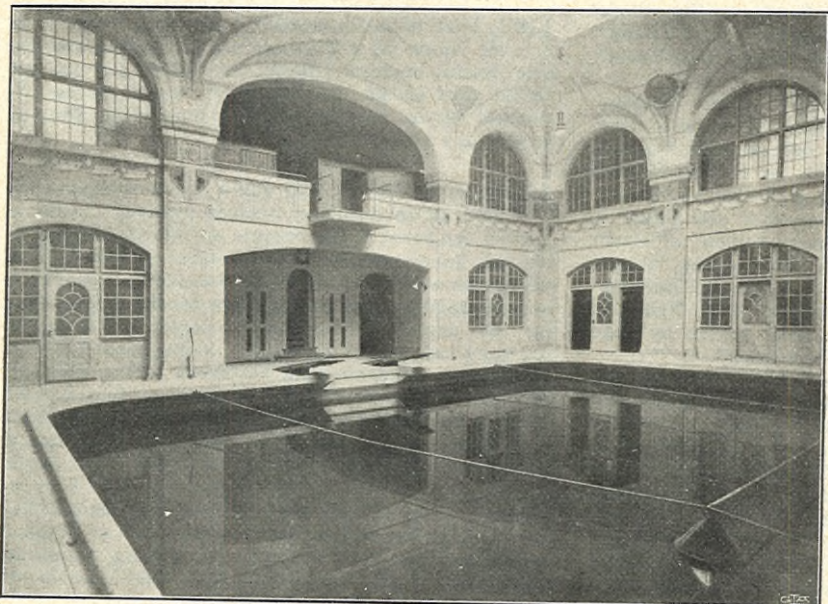
Åter bugade han sig djupt.

“Jag är major Ellington,” sade han enkelt, “jag tjänstgjorde för tio år sedan i brittiska armén i Sydafrika; där hade jag en vän, löjtnant Sven Lillie . . .”

Han tystnade. Beate-Sofie hade blifvit hvit som en döende och de skälfvande händerna hade hon tryckt mot hjärtat liksom för att dämpa dess våldsamma slag. Intet ljud gick öfver hennes läppar, och efter en stund fortsatte major Ellington:

“Lillie blef den första juni 1879 svårt sårad i en skärmytsling med kafferna, hvarvid han nästan fick hufvudet krossadt. Då han tillfrisknade, hade han förlorat minnet af det förflutna . . .”

För första gången blef majoren afbruten.

DEN I DAGARNE ÖPPNADE NYA SIMHALLEN I DEN OMBYGGDA REHNSTRÖMSKA BADANSTALTEN I GÖTEBORG. OLGA RINMAN FOTO.

M. ZADIG'S ESSENZA VERA VIOLETTA — FINFIN — DISKRET — VARAKTIG NÄSDUKSPARFYM

"The Scott Tornure."

På en kongress af snörläsfabrikanter i utlandet kom man fullständigt öfverens om en sak, nämligen att de flesta damer hade ett eller annat fel i figuren. Den enda utvägen häremot är att bygga figuren, tills den får sin korrekta facon. Höfterna måste vara i förhållande till figurens höjd, och till bredden mellan skuldrorna; först då kan dräkten sitta perfekt. Dessa principiella egenskaper äro förenade i »The Scott Tornure», som finnes i 5 olika storlekar. N:r 0, 00 och 1 äro till damer med fylliga höfter, men smala öfver ryggen; N:r 2 och 3 äro till mycket smärta damer. Finnes i följande färger: svart, hvitt, ljusblått och beige, och kostar pr st. 3 kr. 50 öre. Vid order uppgifves mått kring midja och höfter samt färg. Till landsorten mot postförskott. Ensamförsäljare: Drottningg. 72, Stockholm.

Buttericks Mönsteraffär.

»Hvar är han nu?» frågade Beate-Sofie.

Hon stod stilla på samma plats, som då hon först fick se främlingen närma sig, hennes ögon sågo in i hans, som om hon velat läsa i hans själ.

»Han väntar nere vid grinden, som för in till parken från landsvägen,» svarade Ellington.

Hon tycktes lyssna till orden som i en dröm, så gick hon utan ett ord ned för trappan och genom den långa allén. Hon mötte skaror af högtidsklädda människor, som voro på väg upp till herregården, alla hälsade vördnadsfullt, men för första gången såg Beate-Sofie dem icke. Hon gick alltjämt framåt likt en drömmande, hennes ansikte var hvitt som snö, men ögonen lyste af ett sådant ljus, att folket sedan liknade henne vid en ängel, som ser in i Edens härlighet. Hon tycktes döf och blind för allt annat i världen än främlingen, som stod nere vid parkgrinden i tyst förbuden.

Det gick en skälfning genom främlingens höga kämpagestalt, han sträckte ut armarna för att famna sin ungdomskärleks brud, och Beate-Sofie gick emot hans öppna famn och under Guds fria, klara himmel och strålände sol lade hon sina armar kring den älskades hals och hvilade ut vid hans trogna hjärta.

Sonad var skulden, löftet infriadt och den blomsterströdda midsommarstigen ledde rakt in i lyckans drömda kungarrike.

LITTERATUR.

LITTERATURFLODENS VÅGOR gå ännu alltjämt lika högt och hvarje ny dag bringar nya alster upp på tidningsannälarens bord. Det står icke i mänsklig makt att i den rådande brådskan genast hinna granska ens de märkligaste nyheterna, utan måste vi för dagen inskränka oss att endast helt kort omnämna de sistkomna, på det våra läsare vid sina julinköp åtminstone må hafva dem i godt minne.

Så har nu julens helt visst allra märkligaste diktsamling, E. A. Karlfeldts »Flora och Pomona», kommit oss till handa från Wahlström & Widstrands förlag. Det namnet talar nog för sig själf till alla svenska hjärtan. En ädel och finslipad skaldegåfva har äfven Sigurd Agrell gifvit oss med sina »Hundra och en sonett» (Alb. Bonniers förlag). Från samma förlag ha vi att anteckna Oscar Levertins »Sista noveller» — bland dessa den i Idun först publicerade »Kusinerna» — Per Hallströms »En Skälmsroman», Axel Lundegårds »Drottning Margareta» och Sophie Elkans »Konungen i landsflykt» — en fortsättning alltså på författarinnans omtyckta roman om Gustaf IV Adolf — samt en del af »Svenska memoarer och bref»: »Ur Clas Flemings papper» af Henrik Schück.

Från Beijers förlag märkes främst lektor Teofron Säves lefnadsteckning öfver »John Ericsson» — en alldeles förträfflig ungdomsbok; vidare Clara Tschudis monografi »Ludvig den andre, konung af Bayern», »Madame Vigée Lebruns memoarer» och senare delen af Dickens »Mäster Humphreys klocka»: »Barnaby Rudge».

Aktieböl. Hierta möter upp med en ny Ompteda: »Genomsnittsfolk», »Klio» af Anatole France, »Två systrar» af Paul Bourget och »De uppvaknande» af Pierre Loti — idel namn af rang således på den litterära världsmarknaden!

Slutligen nämna vi »Det gamla palatset» af Johanne Madsen (Wilhelm Bille), »Sängens makt» af Christopher Boeck och »Räddad, en liten gatpojkes öden» af N. K. Kristensen (Böhlén & Co.) samt »Humoresker» af Jevgenij Tschirikoff (Varis förlag).

FRU MATHILDA JUNGSTEDT-REUTERSVÄRD I BERLIN. FOTO FÖR IDUN AF J. EDGREN.

Bland julmarknadens nyheter på musiklitteraturens område erinra vi om Julnumret af Damernas Musikblad, utgifvet af Ellen Sandels, som nu utkommit med rikhaltigt innehåll. Den klassiska musiken representeras af Beethovens Elegie; den moderna salongskompositionen af Leopold Rosenfelds Hilsen; sångerna utgöras af Hosianna af Hjalmar Berwald, Svar af Ludvig Norman samt Vallflickan i Mora, dikt af Oscar Fredrik, satt i musik af Claes Adelsköld; och slutligen har den glada musiken ej heller blifvit bortglömd: Musikbladets Bostonvals, komponerad af utgifvarinnan, Blå Prinsen af Fr. Kuhlau, intressanta nyupptecknade »Dala-låtar» samt Brudmarsch från Ängermanland, arrangerade af V. Patrik Vretblad. Dessutom innehåller textafdelningen ett par illustrationer ur »Beethovens lif», åtföljda af några berättelser om den store mästaren; vidare Julhistorier ur stora tonsättares lif, Natur och musik, Rossinis Tantaluskval jämte en del biografier, porträtt m. m.

På Elkan och Schildknechts förlag märkes Tor Aulins högeligen välkomna Violinskola, hufvudsakligast afsedd för själfstudium; »Hej flinkeli, så gla å lusteli!», ett tjog gamla svenska polskor lätt satta för såväl piano som violin; »Närkesfiolen», en samling folkdanser upptecknade af Otto Gustafson, äfven de för både fiol och piano; en »Elégie», långfredagsstämning för orgel, af den unge talangfulle tonsättaren V. Patrik Vretblad, samt »Sextio lätt utförbara preludier för orgel eller orgelharmonium» af Alb. Wideman.

Bland sångnoter må antecknas A. M. Myrbergs »Ave Maria» och »Den heliga julnatten», Adrian Dahls »Bohusläningarne» två sänger af K. J. Ekman till texter af Ida Granqvist: »Hvarför» och »Svanen», »Klockklang», ord och musik af Helge Sandberg, Hugo Duhs tonsättning af Frödings »Melangtåras intåg i Kallsta», Axel Cronholms »Vägamötet» och Gades »Olufs Ballad», i serien Bassångarens album.

Af det kända kompositörsmärket Ignotus föreligger ett häfte »Improvisationer och skisser» för piano, hvarjämte bland dansmusik sändts oss en polka »Upsalaluft», en hambo »Jäntblig» och en marsch »Svensk lösen» af den på detta område med skäl uppskattade fru Nina Wahlström, »Herrljungavals och polka» af Otto Gustafson, »Nämdemansmoras hambo» af Martin Hellquist, »Ölandsschottisch» af Otto Hultner, »Minnen från Lyckorna», bostonvals af O. Damme, »Gretchen», pas de quatre af Naemi Melander, Aug. Nylanders »Paradmarsch» för för fyra händer och en ny Cake-walk af R. Atzler »In Uncle Toms cabin».

På Abr. Lundquists k. hofmusikhandels förlag lysa i främsta ledet våra egna utmärkte tonsättares nyheter: »Svensk folkmusik» satt för piano, »Sånger ur Arnljot» och »Danslek ur »Ran» af Wilhelm Peterson-Berger samt Hugo Alfvéns »Fosterlandspsaln», tonsatt för en röst eller samfällid kör vid piano. Vidare föreligger: Fyra visor af Gustaf Fröding, tonsatta af Karl Wohlfart; »Svanen» och »Killebukken», två sänger vid piano af Daniel Rudin; 5:e häftet af »Populära sänger för piano» med öfverlagd text; »Sånger och folkvisor» för blandad kör af Gustaf Norén; »Populära sänger med gitarrackompagnement»; »Tre skärgårdslåtar» — Gillingevals, Gillingepolka och Ingaröpolka — för piano samt en »Romance» för violin och piano af Karl Wohlfart.

»KUNG LEAR» PÅ DRAMATISKA TEATERN.

EN VACKER, en ärofull seger har Dramatiska teatern hemfört genom sin konstnärliga frimodighet att upptaga Shakespeares storslagna skådespel »Kung Lear», hvilket här i Stockholm icke gått öfver scenen sedan Rossis oförglömmeliga gästspel. Intet af den store brittens dramer rymmer heller en djupare, mera allmänmänsklig tragik än denna saga om den gamle konungafadern, som delade sitt rike mellan sina döttrar och af dem drefs ut en ovädernatt på den öde heden, där hans hjärta sönderslets och hans själ förmörkades af de bittraste bland mänskliga kval. I all sin skakande smärta äger »Kung Lear» något af den antika tragediens höghet och ro — den öfverlägsna andens upphöjdhed öfver all jordisk jämmer, otacksamhet och bristfällighet, som förblekna till oväsentliga skuggbilder i de eviga stjärnornas ljus.

Den framställning, som Dramatiska teatern nu ägnat det stora verket, vittnar lika mycket om kärleksfull pietet för mästarens anda som om ekonomisk offervillighet att genom en stilfull utstyrelse ge en värdig ram åt det mäktiga innehållet. Det var längesedan vi på svensk scen mötte en i linjer och färger så konstnärligt behärskad och förfinad kostymuppsättning. Äfven den dramatiska utformningen tillfredsställde i det hela, främst då att nämna August Lindbergs Kung Lear, som hade en rikedom af glänsande och fina detaljer, om än det kända maneret någon gång störande skar igenom. Fru Lindberg och fröken Lundequist gäfvö de ondskefulla döttrarna med passionerad mörkflammande färger och fröken A. Torsell göt öfver den hjärteömna Cordelia något af själfva diktens blida silfverljus. Helt förträfflig var hr Brunius i narrens roll. För öfrigt sträfvade tydligen alla de medspelande att med samvetsgrann nitälskan fylla sina platser och dela därför också ärligt hedern af det helas obestridda och glädjande framgång.

SÖDRA TEATERN spelade våra teaternitiska stockholmare ett fult spratt förra veckan genom att narra dem att offra tid och pengar på ett missfoster till lustspel, kalladt »Blomsterlunds donationer». Dess fullständiga fiasko var förutsett af teaterns egen direktion och artister, redan innan det kom fram i rampskenet, men icke dess mindre skulle publik och kritik plågas af eländet. Hvarför är oss en gåta, som vi för direktionens egen skull önska olöst.

FOLKTEATERN bjöd föregående vecka på en intressant premiär, i det hr Aug. Falck, en af den svenska landsortsscenen unga energiska direktörskrafter, uppförde August Strindbergs märkliga skådespel »Fröken Julie». Det skakande drama om en adelskvinnas perversa kärlek till sin fars lakej lät särskildt fru Linderoth-Björning dokumentera sig som en intelligent karaktärsskådespelerska, hvars nyansrika konst i allmänhet lyckligt draperade sig om den ytterst svårtolkade rollen. Bäst var hon i de scener, där Julie med en kurtisans djärfva förförelsekonster snärjer Jean och väcker hans lusta; däremot förlorade hon delvis sitt fasta grepp på rollen i den våldsamma replikduell, som författaren låter Julie och Jean utkämpa under trycket af deras tragiska lufsöde. Men i det stora hela var framställningen, som sagdt, af en betydande konstnärlig valör. Hr Falck spelade betjänten med förstånd och säkerhet och fru Sjöström gaf en på kornet träffad typ af den resoluta och i mån af behof kristligt sinnade kokerskan Kristin.

FRU MATHILDA JUNGSTEDT-REUTERSVÄRD, som vår opera så godt anser sig kunna undvara, har som bekant uppträdt i Berlin och sjungit Carmen och därvid gjort en på det hela taget vacker succés. Vi meddela här en snapshot af den landsflyktiga divan på promenad i kejsarstaden.

KONSERTFÖRENINGENS andra abonnemangskonsert bjöd på en hittills ej uppförd symfoni i D-dur af Anton Andersén, den bekante norskfödde hofkapellisten och konservatorieläraren härstädes, som förut riktat vår tonkonst med flere större symfoniska verk samt kammarmusikalster. Det nu uppförda arbetet vittnar mera om sin upphöfsmans betydande teoretiska lärdom än om stark och genial ingifvelse. Mottagandet blef aktningfullt. Aftonens mest betydande bidrag lämnades af fröken Ellen Beck från Köpenhamn, som med sin stora, glansfulla röst bland annat sjöng en aria ur G. F. Händels opera »Rinaldo». Ett så stilrent och af klassisk ro prägladt föredrag, som fröken B. därvid presterade, hör till sällsynheterna i våra konsertlokaler. En ej mindre vokal njutning beredde hon med sitt mäktiga föredrag af »Isoldes Liebestod» ur »Tristan och Isolde», där jämväl orkestern höjde sig till en utomordentlig styrka och lidelseglöd i tolkningen af det Wagnerska partituret.

Programmet utfylldes med ett par satser ur en oktett af Beethoven.

Lagermans flytande putspomada BON AMI.

Alkoholfria bords- och läskedrycken

Pomril

bör ej saknas i något hem. Levereras från Aktiebolaget Pomril, Stockholm

Rikst. 102 85. Allm. 76 86.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 23—29 DEC. 1906.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; chateaubriand med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med saffransbröd. Middag: Klar buljong med pastej; gädda å la maitre-d'hôtel med potatis; stekt anka med salader och kastanjepuré i croustader; ananaspudding.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; grisfötter med rödbetor. Middag: Luftsig med potatis och ärtor; risgrönsgröt med mjölk; fyllda mandelformar.

TISDAG. (Juldagen.) Frukost: Smörgåsbord; kallt refbensspjäll med lingon; omelett med sparrisstufning; mjölk; kaffe eller te med saffransbröd. Middag: Grönkål; kokt piggar med holländsk sås; griljerad rökt skinka med äppelmos och katrinplommon; tusenbladstårta (Milles feuilles).

ONSDAG. (Annandag jul.) Frukost: Smörgåsbord; kall skinka med rödbetor och brynt potatis; mjölk; julöl; kaffe eller te. Middag: Buljong med oststänger; stekt rensadel med legymer; klenäter med sylt.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt risgrynskorff med lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kall skinka med ärtor och brynt potatis; Eskilstunasoppa med makroner.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; köttstufning i snäckor (rester från Annandag jul); mjölk; kaffe eller te. Middag: Jordärtskockspuré med rostadt bröd; ugnstek gös med champinjonsås.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt blodpudding med skiradt smör och lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kokt lambringa med kaprisås och potatis; rismjölspudding.

RECEPT:

Pastejer (f. 6 pers.). Smördeg: 250 gr. smör, 175 gr. hvetemjöl, 7—8 msk. vatten. Fyllning: 4 dcl. grädd, 5 äggulor, 2 msk. socker, 1/2 tsk. salt, 3 bittermandler, 30 gr. hvetemjöl. Till pensling: 1 ägg.

Beredning: Smöret tvättas och vattnet arbetas ur väl. Det klappas ut i kakor, som ställas på is att hårdna. Mjålet siktas i en bål och utrores med vattnet till en smidig deg, som bör vara af samma fasthet som smöret. Degen kaflas ut till en rund kaka, något tjockare på midten. Smöret lägges mitt på degen och degkanterna vikas öfver smöret, så att detta fullkomligt täckes. Smördeg klappas ut med kaffel, till en fyrkant af 1/2 cm. tjocklek. Denna

fyrkant vikas därefter ihop så att 1/4 därpå vikas inåt från vänster och 1/4 vikas inåt från höger.

Kanterna af degen mötas då mitt på fyrkanten. Därefter vikas degen mitt itu på längden. Degen lägges med långsidan åt den arbetande och kaflas åter till en fyrkant. Detta upprepas 4—5 gånger efter hvarandra, hvar efter degen är färdig.

Degen kaflas ut till omkr. 1/2 cm. tjocklek och härmed beklädas pastejformarna.

Till fyllningen blandas grädden, äggulorna, sockret, saltet, den skallade och rifna mandeln samt mjölet i en kastrull och vispas öfver elden, tills krämen börjar sjuda och tjockna. Pastejformarna fyllas härmed till hälften och gräddas i god ugnsvärme. Då de äro halvgräddade, penslas smördegen öfver med det uppvispade ägget för att få en vacker färg.

Gädda å la maitre-d'hôtel (f. 12 pers.). 2 kg. gädda, 2 msk. salt, 2 tsk. ättika, 4 msk. smör (80 gr.), 4 ark hvitt papper.

Maitre-d'hôtel-smör: 2 hg. godt smör, 2 msk. fint hackad persilja, 1—2 tsk. citronsaft, 1/2 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar.

Beredning: Gäddorna böra väga omkr. 425 gr. st. De fjällas, urtagas, sköljas mycket väl och torkas med en fiskhandduk. De gnidas med salt och ättika och får ligga omkr. 1 tim. De torkas ytterligare och insvepas väl i ett smörbestrukt papper samt läggas i en smord långpanna och stekas i varm ugn omkr. 25 min. Papperet aftages först när fisken är upplagd på serveringsfat, på det att icke den sås, som bildats, må gå förlorad. Den bstrykes därefter med maitre-d'hôtel-smör, som beredes på följande sätt: Smöret röres tills det blir hvitt och polysigt, hvarefter den fint hackade persiljan, citronsaften och kryddorna tillsätts. Fisken serveras genast med pressad potatis.

Stekt anka (f. 12 pers.). 2 unga ankor, 1 citron, 1 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 2 hg. katrinplommon, 2 lit. färska eller 2 hg. torkade äpplen, 2 msk. smör, 1 lit. efterbuljong eller vatten.

Sås: 1 msk. smör, 2 msk. mjöl, köttjus, 1/2 tsk. Liebigs köttextrakt, 1 tsk. soja.

Beredning: Ankorna svedas öfver sprit- eller gaslåga och tvättas rena med ljuvt såpavatten och mjuk borste samt sköljas. De öppnas, urtagas, sköljas väl med kallt vatten, torkas och gnidas in- och utvändigt med den ituskurna citronen. Kräset kan tillvaratagas och användas till svartsoffa. Ankorna peppras och saltas invändigt med hälften af kryddorna samt fyllas med de skalade äpplena, skurna i stora klyftor och de förvållda katrinplommonen. De hopsys, uppsätts och gnidas utvändigt med resten af kryddorna. Smöret brynes i en järngryta, ankorna illäggas och brynas vackert på alla sidor, hvarefter de påspådas med buljongen, litet i sänder. Ankorna få därefter sakta steka med slutet lock omkr. 2 tim. eller tills köttet är mörkt. Ankorna upptagas och trädarna borttagas, hvarefter de skäras och uppläggas hela på serveringsfatet samt garneras med kruskål och frukt med hvilka de varit fyllda. Köttjusen silas och skummas noga. Smöret brynes och fräses med mjölet, köttjusen tillsättes litet i sänder jämte köttextraktet och sojan, och såsen får koka 10 min., hvarefter den afsmakas. Ankorna serveras med brynt potatis, rödkål eller kastanjepuré.

A.n.m. De kunna äfven fyllas med förvållda kastanjer i stället för frukt.

Risgrönsgröt (f. 6 pers.). 2kkp. karolinrisgrön, 2 lit. vatten, 5 dcl. tjockt grädd, 1 hg. godt smör, 1 msk. salt, 3 msk. socker.

Beredning: Risgrönen sköljas, skällas i hett vatten och påsätts i kokande vatten samt få koka 10 min., hvarefter den afsmakas och serveras i särskild sås-kål.

Skall Ni baka till jul?

Kom då ihåg? Det betalar sig använda det bästa jäsningsmedlet: **Lagermans Bakpulver »Tomten»**. Af det färdigblandade tårtpulvret **Lagermans Bakaliette** erhålles bekvämt en harlig jultårta.

kokande vatten samt få koka, tills de äro mjuka. Då tillsättes den till hårdt skum slagna grädden och gröten får ett uppkok. Det kalla smöret tillsättes och gröten afsmakas med salt och socker.

Fyllda mandelformar (f. 18 pers.). 210 gr. godt smör, 210 gr. mjöl, 210 gr. strösocker, 2 äggulor, 75 gr. sötmandel, 20 gr. bittermandel.

Till fyllning och garnering: 4 kkp. äppelmos, 4 äggwhitor, 8 msk. florsiktadt socker.

Beredning: Smöret tvättas och vattnet arbetas ur väl. Mjålet siktas på bakbordet och smöret fördelas i flockar i mjölet, hvarefter strösockret, äggulorna jämte den skallade och rifna mandeln tillsätts och degen arbetas tillsammans med fingerspetsarna. Den ställes ut att stelna och utkaflas sedan till en tunn kaka, som uttages med rundt mått till små kakor. Med dessa beklädas små, krusiga bakelseformar. Bakelserna gräddas i ordinar ugnsvärme, tills de fått en vacker gulbrun färg, då de uttages och uppstjälpas, när mesta hettan afgått. Agghvitan vispas till hårdt skum och vispningen fortsättes 1/4 tim. Därefter nedsläktas sockret försiktigt i agghviteskummet. Bakelserna fyllas med äppelmos och marängmassan spritsas öfver genom en krusigt str. Bakelserna insätts i svag ugnsvärme, så att marängren får torka och blir vackert ljusgul.

Grönkål (f. 6 pers.). 2—3 grönkålshufvuden, 2 lit. vatten, 2 msk. salt, 2 msk. mjöl, 2 msk. smör (40 gr.), 2 1/2 lit. buljong, hvitpeppar, salt, socker.

Beredning: Kålen (som bör vara frusen) lägges i vatten, så att isen drages ut. Den repas därefter, sköljes väl samt lägges i kokande, saltadt vatten och får koka 1/2 tim. Kålen lägges upp på sikt, så att vattnet får väl afrinna, hvarefter den hackas med mjölet tills den blir mycket fin. Smöret smältes i en kastrull, kålen lägges och fräses under flitig rörning i 5 min. Den kokande buljongen tillsättes, litet i sänder och soppan får koka 1/2 tim., hvarefter den afsmakas med kryddorna. Soppan serveras med frikadeller af ox- eller kalkkött eller ock med fläskkorf.

Griljerad rökt skinka (f. 18 pers.). 5 kg. skinka.

Till laken: 6 liter vatten, 1 1/2 liter smör, 2 1/2 dcl. strösocker, 1/2 msk. salpater.

Till kokning: 5 liter vatten, 1 butelj fransk vin.

Till panering: 1/2 tsk. engelsk senap, 1/2 msk. socker, 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Vattnet påsättes att koka, salt, socker och salpater illäggas och laken får koka 10 min. under det den skummas väl. Skinkan nedlägges i en stor stenkruka, den kokande laken påhålls och bör stå väl öfver skinkan. Krukan öfvertäckes genast med en köthandduk och en filt.

Skinkan får ligga i den varma laken omkr. 2 tim., hvarefter den upptages och får ligga fritt och kallna öfver en natt. Den nedlägges därefter i den kalla laken och får ligga 14 dagar. Den upptages och lägges i kokande vatten omkr. 10 min., hvarefter den får hänga ett dygn för att torka. Den insys i en tunn gardin och kallrökes i 4 dagar. Skinkan borstas väl ren med mjuk borste och såpavatten, hvarefter den får ligga i vatten öfver en natt. Den påsättes i kallt vatten tillsatt med vinet och får koka 2—3 tim., eller tills en vispsticka går lätt igenom köttet. Svålen aftages och skinkan beströms med en blandning af senap, socker och fint stötta skorpor. Den insättes därefter i ugnen att få vacker brun färg, då den uttages och garneras med kruskål, äppelmos och katrinplommon eller legymer.

Tusenbladstårta (Milles feuilles) (f. 6 pers.). 200 gr. osaltadt smör, 150 gr. hvetemjöl, 6—7 msk. vatten, 2 msk. strösocker.

Till fyllning och garnering: 2 kkp. äppelmos, 6 dcl. tjockt grädd, 2 msk. vaniljsocker, frukt och gelé, 1/2 hg. rostad sötmandel.

Beredning: Smöret klappas till tunna kakor, som sätts på is att stelna. Mjålet utrores med vattnet och arbetas till en smidig deg. Degen utkaflas till en fyrkantig kaka, något tjockare på midten. Smöret lägges på degen och kanterna vikas öfver smöret, så att detta fullkomligt täckes. Smördegen utklappas till en aflång fyrkant af ungefär 1/2 cm. tjocklek. Denna fyrkant vikas därefter ihop, så att kanterna af degen mötas mitt på fyrkanten. Därefter vikas ena halvan af degen öfver den andra. Degen utkaflas åter till en aflång fyrkant. Detta upprepas fyra gånger efter hvarandra, hvarefter degen utkaflas till omkr. 2 mm. tjocklek och utskäres till 5 runda bottnar, hvilka penslas med vatten och beströms med strösocker. De insätts i god ugnsvärme att gräddas vackert gulbruna. Smörbottnarna uppläggas på tårtpapper, på flat glasskål. Mellan bottnarna breddes tunnt med äppelmos och därofvän på ett lager af den vispade grädden, tillsatt med vaniljsockret. Tårtan garneras med resten af grädden samt frukt och gelé. Kantan af tårtan bstrykes med grädd och garneras rundtomt med den rostade mandeln, skuren i tunna skifvor.

Stekt rensadel (f. 6 pers.). 3 kg. rensadel, 4 lit. dricka, 1 1/2 hg. späck, 3 msk. smör (60 gr.), 1/2 msk. salt, 1 lit. buljong eller vatten.

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl, köttjus, 1 dcl. tjockt grädd.

Beredning: Rensadeln lägges i dricka eller mjölk öfver natten. Den sköljes därefter väl, torkas med en duk och alla hinnor borttagas noga. Späcket skäres i fina strimlor och därmed späckas sadeln i tätta rader, sicksack. Den stekes antingen i ugn eller gryta. Saltas sedan den är brynt, spädes med buljongen litet i sänder och öfveröses hvar tionde minut. Till stekningen åtgå omkr. 3 tim. Rensadeln upptages, köttet lossas nått, skäres i tunna skifvor, hvilka hopläggas så att de behålla sin form och serveras på sadeln. Steken garneras med legymer. Köttjusen silas och skummas. Smör och mjöl sammanfräses, köttjusen påspädes litet i sänder jämte grädden och såsen får koka 10 min., hvarefter den afsmakas och serveras i särskild sås-kål.

Klenäter. 15 äggulor, 1 1/2 äggwhita, 250 gr. strösocker, 2 1/2 dcl. tjockt söt grädd, 1/2 vinglas konjak, 750 gr. hvetemjöl.

Till kokning: 1 1/2 kg. smält ister. **Beredning:** Äggen och sockret röras 1 tim. å samma håll, därefter tillsättes den till hårdt skum slagna grädden, konjaken och sist mjölet. De-

gen arbetas mycket väl, så att den blir seg. Den får sedan stå öfver natten, ty annars är den mycket svår att kafla. Degen utkaflas till 1/2 cm. tjocklek och utskäres med sporre till fyrkanter, som vikas i hörnen, band som vridas, eller till aflånga kakor, på hvilka midt göres en skära och därigenom drages den ena ändan af kakan, så att det bildas en knut på midten. Istret påsättes i en järngryta tillika med 1 msk. brännvin och upphettas, hvarefter en rå potatisskiva illäggas. Klenäterna nedläggas (ej för många på en gång) och kokas ljusgula samt uppläggas på gräppaper att afrinna och fläktas öfver med en vingel eller om man har en pust, användes den.

Af denna sats blir omkr. 400 st.

Eskilstunasoppa (f. 6 pers.). 1 1/2 dcl. korngrön, 2 1/2 lit. vatten, 1 lit. färska, syrliga äpplen, 1 kkp. krussocker, 2 äggulor, 2 dcl. tjockt grädd. Biskvier, krusbärssylt.

Beredning: Grynen sköljas väl och påsätts att koka i kallt vatten. Äpplena sköljas, torkas, skäras i klyftor och kärnhusen borttagas. De nedläggas i soppan när den kokat upp. Då grynen äro mjuka, och äpplena falla sönder, passeras soppan. Sockret tillsättes och soppan får ett uppkok. Äggulorna och grädden vispas upp i soppkålen, och soppan tillslås under kraftig vispning. Den serveras med biskvier och krusbärssylt.

Ugnstek gös (f. 6 pers.). 1 1/4 kg. gös, 1 1/2 msk. salt, 1 tsk. ättika.

Till panering: 1 ägg, 1/2 kkp. stötta skorpor.

Till stekning: 4 msk. smör (80 gr.), 1/2 lit. kokande vatten eller fiskbuljong.

Sås: 1 msk. smör, 2 msk. mjöl, fiskås, citronsaft, (1/2 dcl. grädd).

Beredning: Gösen fjällas, urtagas och sköljes väl. Hufvud och stjärt kvärsitta, men fenorna afputsas nått. Den ingnides med saltet och ättikan och får ligga en stund; torkas därefter väl med en fiskhandduk, penslas med det uppvispade ägget och vändes i de stötta skorporna. Smöret brynes i en långpanna, fisken nedlägges och brynes väl under det denofta öses öfver med smöret. Den spädes därefter med det kokande vattnet eller buljongen och får steka färdig omkr. 25 min.

Gösen uppläggas på varmt serveringsfat och garneras med små kokta potatisar samt persilja. Smör och mjöl sammanfräses, den silade fiskåsen tillsättes och såsen får koka 10 min. hvarefter den afsmakas med citronsaft och litet grädd, om så önskas. I finare fall serveras den med champinjonsås.

Kokt lambringa med kaprisås (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. lambringa, 2 lit. vatten, 1 1/2 msk. salt, 5 hvitpepparkorn.

Kaprisås: 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 2 msk. mjöl, 1/2 lit. köttspad, 2 msk. fint hackad kapris, 1 tsk. salt, 1 knifudd hvitpeppar, 1/2 msk. socker, 2 äggulor, 1 dcl. tjockt grädd.

Beredning: Bringan knäcks och tvättas med en duk, doppad i hett vatten. Den påsättes i hett vatten, skummas och kryddorna tillsätts. Köttet får därefter sakta koka tills det är mörkt eller omkr. 1 1/2 tim. Det tages upp och skäres i lagom stora bitar, hvilka täckas öfver för att hållas varma. Spadet silas och skummas. Smör och mjöl sammanfräses, spadet tillsättes litet i sänder, därefter kaprisen jämte 1 tsk. af sin ättika och såsen får koka 10 min. Den afsmakas med kryddorna och afredes med äggulorna uppvispade med grädden samt får sjuda.

Köttet garneras med persilja och såsen serveras i särskild sås-kål.

LEDIGA PLATSER

Skolkökslärarinnebefattningen

vid Thorska skolan för unga kvinnor i Bräkne-Hoby, Blekinge, med hvilken befattning är förenad skyldighet att sköta hushållet vid skolan, anslås härmed ledig med tillträde den 15 januari nästk. år. Tjänstgöring 8 1/2 månad årligen. Lön 400 kr., fri bostad, frillt vivre. Ansökan insändes till styrelsens ordförande häradshövdingen V. Ekerman adr. Bräkne-Hoby före den 28 december 1906.

Föreståndarinneplatsen vid Majornas elementarläroverk för flickor, Göteborg, blir ledig till nästk. läsår. Lön: 2,000 kr. till en början samt pensionsbidrag, bostad — 3 rum och kök i läroverket — och ved. Ansökningshandlingar jämte läkarebetyg, ställda till Styrelsen, insändas till nuvarande föreståndarinnan före d. 1 februari 1907.

UNG flicka af god familj, villig att åtaga sig en kokerskas ålliganden, erhåller plats i yngre tjänstemannafamilj å landet nära Göteborg. Svar med ref., anspråk och helst fotografi torde sändas till »Familjemedlem», Herrljunga.

EN BÄTTRE, anspråkslös flicka med jämnt och gladt lynne samt med vana vid sjukvård önskas som sällskap och hjälp åt husmodern i liten familj i Stockholm. Svar till »Godt hem», Iduns exp.

Bättre, anspråkslös

flicka, hurtig, glad och barnkär, villig att deltaga i hvarjehanda inom ett hem förekommande göromål, erhåller genast plats på landet 1/2 mil från Visby. Jungfru finnes. Svar till »Liten familj», Visby p. r.

En stadg., pålitlig och ordentlig jungfru, kunnig i matlagning, erhåller plats i närheten af Stockholm eller på nyret om betyg och rekommendationer jämte löneanspråk sändes till »Eget hem», Iduns exp.

FÖR en stadg., allvarlig tjänarinna (hushållerska?) med godt, vänligt sätt, väl kunnig i matlagning och bakning, finnes god plats i tyst och stilla hem den 15 jan. Löneanspråk och betyg sändas till Fru Sandahl, 1 Strömngatan, Nyköping.

Barnfröken

erhåller plats på landet att sköta 3 barn i åldern 7, 6 och 1 1/2 år. Bör förut innehafv. plats och vara kunnig i sömnad samt villig om möjligt ge nybörjare skolundervisning.

Svar jämte betyg, fotografi samt lönepret. till Fru Löwenadler, Anneberg, Solberga.

EN FRISK, snäll och pålitlig flicka, kunnig i matlagning, bakning m. m. får genast eller i början af jan. plats i godt hem på landet (event. 3 mån.). Svar med fotografi och löneanspråk till Fru L. Österberg, Jerna.

ENKEL och anspråkslös lärarinna önskas från 15 jan. 1907 för att läsa 4:de klassens kurs med 3 flickor. Svar till »Folkeberg», adr. Hofva.

Sjuksköterskeplatsen vid Lysekils epidemisjukhus

kungöres härmed till ansökan ledig. Aflöningsförmåner 500 kr. Årligen, fri bostad och vedbrand. Tillfälle till enskild sjukvård med ersättning enligt taxa. Platsen tillträdes i början af jan. Ansökningar åtföljda af vederbörliga betyg torde inlämnas före den 27 dec.

D:R AXEL NILSSON,
1:ste stadsläkare.

Lärarinnor,

vårdninnor, kontors- och hushållsbiträden samt barnfröknar, erhålla platser genom Stockholms Uthyrningsbyrå, 12 Kungsträdgårdsgatan.

Tvåne lärarinnebefattningar

vid Stockholms läns folkhögskolas sommarkurs för kvinnor 1907 förklarar härmed lediga.

Den ena lärarinnan skall undervisa i huslig ekonomi och matlagning, den andra i kvinnlig slöjd samt hälst äfven i hälsolära och gymnastik eller fria lekar. Lön 350 kr. Kursen börjar omkring den 10 maj och pågår 3 mån. Ansökningar kunna före den 15 inst. jan. sändas till skolstyrelsens ordförande, godsägaren m. m. W. Schärer von Waldheim, Mellingeholm, Norrtelje.

Hammarby, Väddö i nov. 1906.
STYRELSEN.

Kungörelse.

Plats för en exam. epidemisjuksköterska å nya epidemisjukhuset härstädes finnes. Årlig lön 600 kr. utom fri bostad, lyse och vedbrand. Platsen tillträdes d. 1 jan. 1907. Ansökningshandlingar ställas till Hälsovårdsnämnden. Enköping d. 10 dec. 1906.
HALSOVÅRDSNÄMNDEN.

NÜRNBERGS PILSNERDRICKA

Allm. 30 48.

Riks. 7 94.

Å Nya Inackorderingsbyrå, Brunkebergsgatan 3 B, Sthlm, etab. 1887, finnas platser för lärarinnor genast söka, att tillträda nyår.

LÄRARINNA, hälst undervisningsvan, får plats i hem på landet nära järnvägsstation för att undervisa tvänne flickor i åldern 9-10. är uti vanliga skolämnen, språk och musik. Platser är att tillträda nästa vårtermin.

Svar med uppgift om ålder och lönepret. sändes till »S. S.» Ryssby, Kronobergs län.

EN BILDAD, enkel och anspråkslös flicka, kunnig i sömnad och enklare matlagning, samt villig att deltaga i hvarjehanda inomhus förefallande göromål, erhåller plats i familj på landet. Svar med fotografi (som åter-sändes) till »A. C. S.» Iduns Exp. f. v. b.

Öfversköterskeplatsen

vid lasarettet i Ljungby kommer att tillsättas i början af inst. jan. Lön 500 kr., en månads årlig semester, fri bostad, kost och tvätt. Ansökningshandlingar torde insändas till lasarettsläkaren och bör den sökande vara fullt förtrogen med alla en operations-sköterskas allgiganden samt föfaren i hvad till vanlig sjukvård hör.

EN bättre flicka med lust för arbete, barnkär och ordentlig får plats i ämbetsmannafamilj i Uppsala på nyåret i husjungsrum ställe. Svar med porträtt och svarsperto till »S. H.», Iduns exp.

Utbildningskurs för sjuksköterskor.

Härmed tillkännagifver Lasarettssdirektionen att från och med nästkommande år sjuksköterskelevkurser med såväl teoretisk som praktisk undervisning kommer att anordnas vid läsasarettet i Karlstad.

Kursen omfattar en tid af ett år; och åtnjuter elev under denna tid, mot en arigift af trehundra kronor, förutom undervisning, husrum, mat och tvätt på lasarettet.

Elevernas antal nästkommande års kurs blifver sju, och äger lasarettssdirektionen rätt att från nämnda afgift befria högst tvänne medelösa sökande från Värmland. För inträde fordras: att hafva fyllt tjugu år, att hafva genomgått minst sex klasser vid elementarläroverk, eller hafva däremot svarande kunskaper, samt att den sökande är frisk och äger tillräckliga kroppskrafter.

Ansökningar till kursen som börjar den 3 jan. 1907, jämte läkare-, präst- och skolbetyg skola så vidt möjligt personligen ingifvas till lasarettsläkaren före den 31 december.

Första månaden räknas som prof-månad.

Tryckta stadgar ang. kursen erhålles på begäran.

Uri större norrländsk stad

finnes nu genast plats för ett fruntimmer 25 å 35 år, fullt himmastadt uti alla hushållsgöromål samt att kunna sköta ett hem på egen hand där husmodern ligger sjuk. 3:ne barn finnas, två gossar om 8 och 4 år samt en tös om 2 år. Musikalisk äger företräd. Svar jämte rek. och uppgift om löneanspråk torde sändas till »Köpmän 1906», Iduns exp.

FÖR en musikalisk lärarinna finnes plats i början på nyåret med undervisningskyldighet i förberedande klasserna. Svar mäkt »9 år», Tingstäde p. r.

Ung utländska

önskas på nyåret i officersfamilj i Boden för att undervisa en 15 års flicka i språk och i några skolämnen. Häst önskas en musikaliskt bildad person, som äfven kan undervisa i musik. Svar med anspråk å lön under adress Baron Sparre, Boden.

FLICKA med vana i broderiaffär samt god säljerska får plats på nyåret. Svar mäkt »R. R.» torde inlämnas till Iduns exp. före nyår.

Anspråkslös, bättre flicka

med godt lynne, vänligt sätt, redbar, ordningsam o. pålitlig, fullt kunnig i enkl. o. fin. matlag., bakt. o. alla husliga sysslor, får förmånlig plats 1 jan. i 3 personers hushåll på landet. Räknas till familjen; jungfru finnes. Blott den som uppfyller alla villkor göre sig besvär. Svar med ref. och löneanspråk till »Prästhem», Norrköping p. r.

Platsen som

Expeditionsförestånderska

i föreningen för Svensk Hemslöjds Textilafdelning är ledig. Sökande torde genast inlämna skriftlig ansökan, jämte rekommendationer och fotografi. Biblioteksgatan 12, Stockholm.

EN bättre flicka, van vid sjukvård, önskas såsom hjälp och sällskap i mindre familj, där frun är klen. Svar till »O. L.» p. r. Lund.

PLATSSÖKANDE

PLATS som husföreståndarinna sökes till nyåret af en hurtig, pålitlig och vid såväl landt- som stadshushåll van, medelålders dam. Goda ref. kunna företes, både muntliga och skriftliga. Svar till »W. H. 1907», Iduns exp.

PLATS önskas i bättre familj af ung bildad landtbrukaredotter. Är van vid arbete, har genomgått hushållsskola o. kunnig i sömnad. Benäget svar emot-ses till »S. H. 21 år», Klippan p. r.

UNG flicka, som genomgått mindre seminarium och 7-klassigt läroverk, söker plats som lärarinna i familj. Svar till »E. D.», Nyköping p. r.

UNDERVISNINGSVAN slöjdlärarinna önskar plats vid folkskola eller biträdande vid privat skola. Svar till »Z. 1907», Iduns exp. f. v. b.

UNG flicka från godt hem söker plats i bättre, snäll och treflig familj. Är kunnig i enklare matlagning äfvensom uti andra inom ett hushåll förefallande göromål samt är i besittning af ett godt och stilla väsende. Någon lön önskvärd. Svar till »Helsingetösa», Iduns exp., Stockholm.

UNG bildad skånska söker plats till nyåret hos ensam dam, hälst i Stockholm, som sällskap och hjälp, mot fritt vivre och fri resa. Svar emot-ses tacksamt till »N. E.», Iduns exp. f. v. b.

GODA hushålls- och barnfröknar, lärarinnor m. m. till familjer finnas an-mälda å Inack. Byrå, Norrköping. Rikstel. 916.

Lärarinna—Värdinna.

Bildad flicka önskar plats att läsa med minderåriga barn, åtaga sig deras värd och skötsel samt för öfrigt ha omsorg och tillsyn öfver ett hem, där husmor saknas. Svar till »Januari», Hoga p. r.

KOKERSKA. Bildad flicka af god fam. söker plats att sköta kokerskas sysslor i fint hus. Svar till »Allvar» Helsingborg p. r.

Från börjen af nästkommande år

önskas värdinneplats af bildad, 35-årig, med godt lynne begäfvad, något musikalisk dam, som är kunnig i matlagning och med intresse önskar deltaga i alla inom ett hem (häst tjänstemans) förekommande göromål, äfven utan tjänarinnas, endast med tillfällig hjälp af gröfre sysslor. Goda ref. Pianino jämte möbler till eget rum önskas medföra. Svar till »Arbete och Trefnad», Iduns exp., Stockholm.

EN 23-ÅRIG, frisk och hurtig skånska, fullt kunnig i matlagning, bakning, sömnad o. d., önskar plats att förestå eller deltaga i hushåll. Svar, mäkt »Nu genast», Örebro p. r.

19-ÅRIG FLICKA, som genomgått 8-klassigt läroverk, önskar på nyåret plats som lärarinna i familj att undervisa barn i ålder 6-11 år. Ej musik-kunnig. Svar mäkt »1907», Krångede.

PLATS i stad, hälst Uppsala, önskas i januari af 30 års flicka, något kunnig i matlagning samt sömnad. Villig göra en jungfrus sysslor, utom de gröfre. Svar till »Familjemedlem», Iduns exp.

En bättre flicka

önskar på nyåret plats i familj, häst i Stockholm. Kunnig i matlagning och bakning. Någon lön önskvärd. Svar till »Familjemedlem A. V.» Iduns exp.

EN ung flicka önskar komma i ett godt hem på landet strax på nyåret för att lära hushåll och handarbeten. Svar emot-ses tacksamt mäkt »Godt hem», Järntorget Göteborg p. r.

30-ÅRIG FLICKA, enkel, villig och arbetsam, önskar från nyåret plats i familj, häst i Stockholm eller dess omnejd, för att deltaga i förekommande göromål eller tillse barn. Kunnig i kläd- och linnesömnad. Äfven villig biträda med skrifögöromål. Svar till »Pålitlig 1907», Iduns exp.

SJUKSKÖTERSKA önskar plats i öfre Norrland. Tacksam för svar till »26 år», Iduns exp. f. v. b.

SLOJDLÄRARINNA som deltagit i kurser vid Handarbetets vänner, fröken Hulda Lundins och vid Nääs, önskar på nyåret plats. Undervisningsvan. Sv. till »E. S.», Vadstena p. r.

MOT fritt vivre önskar bildad flicka af god familj plats i Stockholm, som sällskap och hjälp i bildadt hem eller som värdinna. Huslig, sällskapskänslig och glad. Godt sätt. Undervisningsvan. Utmärkt fina ref. Svar »30 år», Mariestad.

Seminariebildad lärarinna,

som vistats närmare ett år i Tyskland, önskar plats i skola eller familj att undervisa i vanliga skolämnen samt tyska språket. Svar med uppgift om löneformåner mottages med tacksamhet af »A. S. L.» under adr. S. Gumælli Annonsbyrå, Stockholm.

Lärarinna,

som genomgått sem. och är mäktig tyska språket, önskar plats i svensk-talande familj i Tyskland för att undervisa i svenska ämnen samt tyska språket. Svar med uppgift om löneformåner mottages med tacksamhet af »Svensk lärarinna» under adr. S. Gumælli Annonsbyrå, Stockholm.

EN huslig bättre 27-årig flicka söker plats i familj, häst å herregård på landet. Har genomgått hushållsskola, kunnig i sömnad och handarbeten samt för öfrigt van och intresserad af husliga sysslor. Svar emot-ses tacksamt mäkt »Vänlig och god», Sv. Telegrambyrå, Örebro.

KVINNLIG GYMNAS som genomgått dir. Liedb. inst. i Stockholm önskar mot fritt vivre plats i familj. Svar till »Flerårig praktik», Stockholm I, p. r.

Hushållselever

erhålla på nyåret inackordering på naturskön vid barrskog och sjö belägen egendom i Södermanland. Ungdom finnes. Ref. från föregående inackorderingar kunna erhållas. Svar till fru T. Anander, Dalby, Bettna. Rikstefon.

English.

Komfortabelt hem i engelsk familj, för unga damer som önska lära språket. Ref. gifves. Address Mrs Agnes Brown, 16 Redland Grove, Bristol, England.

Furuhäll

PENSIONAT och HVILOHEM i södra Dalarne. Postadr. Ludvika. Rikstel. 74

trefligt hem

på landet emottagas nervösa och stilla sinnessjuka. Husmodern sjuksköterska med mångårig erfarenhet. Exam. sköterska anställd. Tillfälle till läkare-vård. Svar till »Godt hem», under adr. S. Gumælli Annonsb., Sthlm, f. v. b.

ÄLDRE bättre herre eller dam erhåller lugn och treflig inackordering pr år på landet i vacker skogrik trakt med lätta kommunikationer. Tillgång till fiske. I öfrigt nutida bekvämligheter. Svar mäkt »Treflig inackordering» under adress S. Gumælli Annonsbyrå, Stockholm.

Julen på landet.

Stjernfors pensionat och hvilohem adr. Koppaerberg, 200 m. ö. h. vid skog och sjö, erbjuder starkande, ang. landt-lif, varmbad m. m. Daglig post o. telef. (Hushållskurs från 15 jan.). Prospekt från Turistföreningen.

Ung stockholmsflicka,

c:a 20 år önskar blifva inackorderad i bättre familj i Skåne, häst å landet. Svar till Fröken Anna Kallenberg, Åstorp f. v. b.

ÄLDRE HERRE söker inackordering i stilla, barnlös familj, boende i sund, vacker trakt å landet i närheten af Göteborg. Svar med prisuppgift etc. till »Hem», Iduns exp.

Hôtel Arkaden Göteborg.

Restaurant METROPOL.

HOTELL WINDSOR f. d. Primavera 1:a klass Hotell ROM VIA VENETO, ROM Centralvärme. Nyrestaurerad. Castelli & Lanténay.

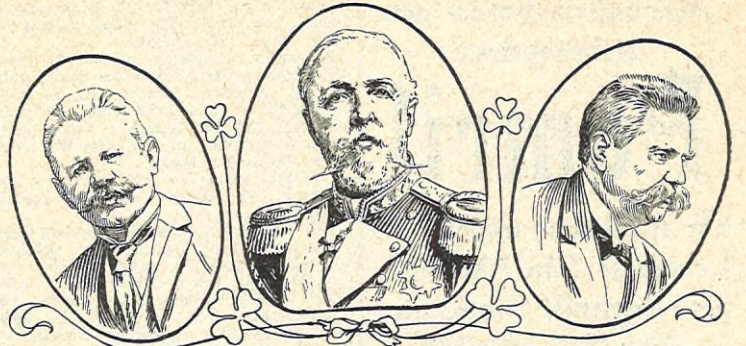
Filip Holmqvists Handelsinstitut Norra Allégat. 7, Göteborg. FRÄMSTA OCH STÖRSTA ENSKILDA HANDELSLÄROVERKET I LANDETS FRÄMSTA HANDELSSTÄD

22: a arbetsårets vårtermin begynner d. 15 jan.

16 lärare; för språk äfven utläningar. Institutet tillhandagår köpmän gratis vid behof af kontorister. Eleganta, med modernaste hygieniska anordningar försedda undervisningslokaler (11 rum i institutets egen byggnad. 1905-06 31: elever. Holmqvists skriftmetod är landets mest spridda och af staten antages som normalmetod. Begår program i alla boklärd: Realskolans bokföringskurs kr. 2,25. Bästa hjälpredda för privat personer. Bokförings- och revisionsbyrå Filip Holmqvist.

Öfverlärare vid Tekniska skolan i Stockholm, lärare vid Chalmerska institutet, ledamot af Sv. Revisorsamfundet.

Högstedt & Co 32 REGERINGSGATAN 32 STOCKHOLM. Specialitet: Bordeaux & Bourgogne-viner Billiga priser.

KUNGEN, KARL STAAFF och HJ. BRANTING
STOCKHOLMS-TIDNINGENS GISSNINGSTÄFAN
PRIS: 3000 - 3500 KRONOR

Vid öppnandet på rikssalen af 1907 års lagtima riksdag håller konungen ett trontal. Karl Staaff och Hjalmar Branting äro två af de mest betydande partiledarna i Andra Kammaren.

Huru många ord komma trontalet och det första anförandet i kammaren 1907 af hvardera af de två öfvannämnde riksdagsmännen att tillsammans innehålla?

Trontalet, Karl Staaffs första anförande, Hjalmar Brantings första anförande i riksdagen - hvad blir summan af ord i dessa tre tal?
Detta är Stockholms-Tidningens stora prisfråga till sina läsare i Stockholm och landsorten. Antalet ord i trontalet räknas efter Posttidningens officiella återgivande däraf. För herrar Staaffs och Brantings viddkommande gäller ordan alet i Andra Kammarens tryckta och justerade protokoll.

Svaret på denna gissningstafian skall vara insändt till Stockholms-Tidningen före den 10 Januari 1907, och den blifvande vinnaren skall, om han är bosatt i landsorten, sedan med postkvitto kunna styrka att han före den 15 Januari 1907 prenumererat på Stockholms-Tidningen eller Stockholms-Tidningen »Hvad Nytt i Dag?» för minst ett kvartal. För prenumeranter i Stockholm gälla liknande bestämmelser, som särskildt kungöras.

När officiellt kan afgöras, hvilket ordantal är det riktiga, komma svaren att, under kontroll af Notarius Publicus, öppnas i den ordning de inkommit. Undertecknaren af det först insända och först öppnade svar, som finnes angifva det rätta ordantalet, erhåller första priset, den därtäst det andra o. s. v. Träffar ingen det precisa ordantalet, vinner den, som kommer det närmast.

- 1:a priset är: 1,000 Kronor, om det vinnande svaret är gifvet af en kvartalsprenumerant; 1,200 Kronor, om den vinnande är halfårsprenumerant, och 1,500 Kronor, om han är helårsprenumerant på Stockholms-Tidningen för 1907.
  - 2:a priset är, oberoende af prenumerationsstiden, blott den är på minst ett kvartal, 750 Kronor.
  - 3:e priset är 500 Kronor. 4:e priset 300 Kronor och 5:e priset 200 Kronor.
- Dessutom 5 pris på hvardera 5 Kronor. Inalles 10 pris på tillsammans 3,000, eventuellt 3,500 Kronor.

Ingen kan före den 10 Januari 1907 veta det rätta ordantalet. Ingen kan på förhand inverka på slutsiffran.

Men Alla kunna deltaga i denna gissningstafian och Alla ha precis lika stora utsikter att vinna.

Stockholms-Tidningens Landsortsupplagor och Stockholms-Tidningen "Hvad Nytt i Dag?"

kosta vid närmaste postanstalt: 60 öre för månad, 1 kr. 60 öre för 3 månader och 5 kronor för helt år.

Landsortsupplagan lämpar sig bäst för orter omkring hufvudstaden och norr ut;

Västra Landsortsupplagan för västra, östra och södra Sverige. Hvad nytt i dag? utgår med morgontägen liksom den stora

Hufvudstadsupplagan,

hvilken kostar 90 öre för månad, 2 kr. 50 öre för tre månader samt 8 kr. 20 öre för hela året.

Prenumerera genast, gissa och insänd Edert svar fortast möjligt till Redaktionen af Stockholms-Tidningen, Stockholm.

I sitt 36:e år ingår 1907

Kristinehamns äldsta hvarannandagstidning

Wermlands Allehanda.

Utkommer måndagar, torsdagar och lördagar i omväxlande 5-, 6-, 7- och 8-spaltigt format. Snabba nyheter, speciellt från Kristinehamn och Östra Värmland. Käserier och skildringar för dagen. För 150 nummer kostar Wermlands Allehanda endast 2 kr. 25 öre, hämtad hos redakt., och 3 kr. på posten.

Annonsverka kraftigt i vår tidning, enär tidningen är jämnt spridd bland den burgare klassen inom orten. Annonsver upptagas af S. Gumælli Annonsbyrå, Svenska Telegrambyrå samt Nordiska Annonsbyrå.

Vördsamt REDAKTIONEN.

Hushållsafdelningen

vid Kristinehamns Praktiska Skola

mottager den 9 jan. 1907 nya elever. Fullständig husmoders- och slöjdskurs. Slöjdlärarinnor utbildas äfven. Elev äger välja ämnen äfven ur andra afdelningar inom skolan. Under 1906 har skolan besökt af öfrv 450 elever. Sjuton olika fackafdelningar. Utmärkta lokaler. Fritt, härligt läge. Begår prospekt.

Carl Fehrson.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:r 51 (1042)

TORS DAGEN DEN 20 DECEMBER 1906

19:DE ÅRG.

PRENUMERATIONS PRIS PR ÅR:
IDUN, VANLIGA UPPLAGAN KR. 6:50
IDUN, PRAKTUPPLAGAN ..... » 8:—
LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.
REDAKTIONSTELEFONER:
ALLM. 98 03, RIKS- 16 46.

UTGIFNINGSTID:
HVARJE TORS DAG.
ANNONS PRIS: 25 ÖRE PR MM. MED
20 % FÖRHÖJNING FÖR SÄRSKILDT
BEGÄRD PLATS. FÖR UT-
LÄNDSKA ANNONSER 50 ÖRE MM.

HUFVUDREDAKTÖR o. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.
MOTTAGN.-T. KL. 11—1. ALLM. 402, RIKS 86 60.

BITRÄDANDE REDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

BYRÅ:
51 DROTTNINGGATAN 51.
REDAKTIONEN KL. 10—4.
EXPEDITIONEN OCH ANNONSKONTORET
KL. 9—5. ALLM. TEL. 61 47. O. RIKS 16 46.

ALLA SKRIFVELSER I REDAKTIONS-
ANGELÄGENHETER BÖRA STÄLLAS
TILL IDUNS REDAKTION, EJ TILL
NÅGON RED-MEDLEM PERSONLIGEN.

NORDISKA MÖBLERINGS-AKT.-BOL.

MALMÖ • STOCKHOLM • GÖTEBORG

18 Birger Jarlsgatan 18

är Sveriges största affär inom branschen.

ANTRACIT

uteslutande från af oss
repreresenterade grufvor.

Varumärke.

Varumärke.

Briketter, Hushållskol & Cokes.

Åtaga oss leveranser i partier om minst 1 bektoliter.

Rikstel.
5 75.
59 14.

H. G. Söderbergs Import-Akt.-bol.
Hufvudkontor: **Slussplan 63 A.**

Allm. Tel.
25 82.
4 51.

Stockholms Dagblad

är en af landets ledande politiska tidningar och tillika, på grund af sitt rika innehåll, en tidning för hemmet. Där skriva Harald Hjärne, Hugo Öberg, Karl Wählin, Alfred Jensen, Cecilia Milow, Teodor Holmberg, Cecilia Bååth-Holmberg och en mängd andra författare. Där rita Waldeck (från 1 dec. 1906) och Gunnar Widholm. Där finner Ni bestämd hållning och rikligt med roande läsning. Prenumerera på prof och Ni blir säkerligen nöjd.

Strengnäs Hushållsskola.

Vårterminen börjar den 15 januari. Några nya elever emottagas. Prospekt, referenser och upplysningar genom Fru M. Braune, Strengnäs.

Prenumerera på Idun!

Barnängens Vademecum.

OBS! Bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Grand Palais, Paris 1902, var Vademecum det enda, som erhöll högsta pris, Guldmedalj, i sin egenskap af »antiseptiskt munvatten».

Barnängens Tekniska Fabrik,
H. Mt Konungens Hofleverantör.

Köttextraktet

BONIT

i flytande och fast form
samt i kapslar

rekommenderas.

BÄST
ÄR

**EKSTROMS
JÄSTMJÖL**
ÖREBRO KEM-TEKN-FABRIK.

För hvarje hushåll att beakta:

Den utomordentliga fördelen för förbrukare af prima ansjovis att

RADHES HUSHÅLLS-ANSJOVIS

är inlagts i burkar med våra patenterade Exelsior-Lock, hvilka efter öppnandet kunna ånyo lätt tillsluta burken hvarigenom luftens tillträde förhindras och ansjovisens friskhet och arom bibehållas oförändrade.

”Den finaste ansjovis i den mest praktiska burk som någonsin förts i marknaden.”

OBS! Endast äkta med **FYRTORNETS** märke.

Handbok för telefonreparatörer af C. W. Schröder

blir en särdeles passande julklapp till kära far, som har telefon på landet, samt till hvarje ingenjörssänne inom det elektrotekniska området. Säljes i hvarje bokhandel för två kronor samt mot postförskott från Bernhard Forssell, Lindsberg.

FÖRNÄMSTA MARGARIN

Arboga Margarinfabriks
högsta märke.

Lohse's Liljemjolk-Tvål

oöfverträffad för hudens vård.

Originalet

af alla i handeln förekommande tvålar med samma namn.

GUSTAV LOHSE, Berlin

Fabrik för finare parfym och toilett-tvålar.
Hofleverantör

för Hans Majestät Kajsaren och
Hennes Majestät Kajsarinnan af Tyskland
K. och K. Österrikisk-Ungersk Hofleverantör.

Finnes till salu i alla välförsedda parfymaffärer.

Firman grundlagd 1831

PROFVA LIGHTNING TVÄTT-TVÅL

Mård- och Skunk-boor m. m.

mycket stort urval till billigaste men bestämda priser.

C. J. LINDNER.

Skinnberedningsaffär. Handverkaregatan 6.

Lektioner i Linnesömnad.

(äfvén blusar, barnkläder etc.)

Praktisk metod, utan träckling. Hvarje elev disponerar en symaskin.

Karin Egnér. Eva Egnér.
Styrmansg. 21, 2 tr. Rikst. 35 30. Allm. tel. 210 04.

Au bonheur des Dames

60 Drottninggatan 60.

Specialité: Siden- och sammetsband samt öfriga till damtoiletten hörande artiklar. Största lager, billigaste priser.

DEN FRISKASTE och

Angenämaste är
F. Paulis

ELECTA

Eau de Cologne

Ser ut
så här

Köp Schweizer-Siden!

Begär prof å våra nyheter i svart, hvitt eller kulört fr. 90 öre till 13 kr. met.

Specialité: Sidentyger för Sällskaps-, Brud-, Bal- och Promenad-Toiletter samt för blusar, foder etc.

Vi sälja direkt till privatpersoner och sända de utvalda sidentygerna tull- och portofritt till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern, S 3, (Schweiz),
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Reumatisk värk.

I samma mån som den ene och andre lärt känna Dr. P. Håkan-sons Salubrins smärtstillande och fördelande verkningar vid fall af yttre skador, har Salubrin vunnit allt större användning mot reumatisk värk.

OBS! För det ifrågasvarande ändamålet användas värmande omslag med gummitaft på sätt som i beskrifningen säges, om Salubrinet skall kunna göra åsyftad verkan.

Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. Perillager hos

Geijer & Co., Stockholm.

TIDSFÖRDRIF

JUL-KEDJEGÅTA.

Länkar sju har denna kedja, Och den har, uti sin helhet, Sekel efter sekel bländat Milliarder klara ögon Med sin sköna högtidsglans. Vanligtvis den gömmes undan, Men en enda gång om året, Tas den fram ur helgonskrinet, För en timme eller mera, Alltid lika ny och fager. Men, fast den uti sin helhet

**Bländhvit tvätt!
Ringa arbete!**

**Lagermans
Tvättpulver
"Tomten"**

Som ett haf af gnistor skimrar,
Blir hvar länk uti densamma
Dunkel, skild ifrån de andra.
Ett adverb är första länken;
Särskild tidpunkt är den andra —
Utaf många efterlängtat.
Namn på skogens grymma odjur
Är den tredje, och den fjärde
Namn, som vi från bibeln hämtat.
»Våga vinna, våga tappa»
Är devis, som höfs den femte,
Och den sjätte, namn på kvinna.
Den som sedan af den sjunde
Sig i allmänhet begagnar,
Skall, om gammalt ordstaf sannas,
Snart få guld uti sin skåpa.
Sibylla.

LÖSNINGAR
TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 50.
OMFLYTTNINGSSUPPGIFTEN: Mina,
mani.
BORTPLOCKNINGSGATAN: Rödbete
brödet, böter, bröt, ört, tö.
SAMMANSÄTTNINGSGATAN: H
vudorden äro: Immanuel Kant
Ernesto Rossi. Småorden äro:
Isère, 2) Münster, 3) Mecheln, 4) A'
cante, 5) Nantes, 6) Utrecht, 7) Ebr
8) Leicester, 9) Kioto, 10) Arkansa
11) Naxos, 12) Trapani.
CHARADEN: Ja-nu-ar-i.
REBUSEN: Ett sonderklöst ansikte

Bröstsjuka.

Mörsils Sanatorium, Mörsil, Jämtland.

Öppet året om. Ren, stärkande fjällluft. Lätta kommunikationer. Första klass bord. Tidsenligt badhus. Elektrisk belysning. Flera nyinredda, först klassiga rum. Treffiga sällskapslokale för samkväm och tidningsläsning. Läkarevården bestrides af dr. T. Horney, boende inom sanatoriet. Prospekt etc genom kamrerarekontoret.

MÜNCHENS NYA PILSNER

rekommenderas.
OBS! Ny etikett!

Bäst och billigast är att alltid använda
A.-B. LINGONS,
Göteborg,
SYLT & SAFT.
Finnes i hvarje specialaffär.
Patent. Hafregryn.

Gyllenhammars

Se noga upp, att det på paketet står GYLLENHAMMARS pat. Hafregryn och Hafremjöl. Obs! Den omsorgsfulla förpackningen skyddar för all orenlighet. Gyllenhammars Barnkraftmjöl

Tidaholms
Fantasimöbler
efter fornn. modeller.
Rikh. urval.
Tidaholms Bruk, Tidaholm.
Försäljningsmagasin: Beridarebang. 27, Sthlm.

För banker m. fl.
utföras de bästa kautschukstämplor af
John Fröberg, Finspong!

Från Helsinglands Linneväfveri i Hudiksvall

erhålles franco katalog & profver på dukar, handdukar, lärfter och väfnader mot 50 öre i frimärken. Öfver 100 olika mönster. Goda kvalitéer. Förmånliga priser!

"Utmärkt"

Victoria Kängan

"Damernas Favorit!"

är nu mera allmänt erkänd såsom den med rätta mest populära och efterfrågade kängsort. — Den tillverkas af skickliga skomakare af utslutande bästa materialer — i former af sällsynt elegans och oklanderlig passform. Försäljes i finare skoaffärer öfverallt och tillverkas af
Ludvig Traugott, Stockholm.

4711 EAU DE COLOGNE

KÄND FÖR SIN IDEALISKT
UPPFRISKANDE VÄLLUKT

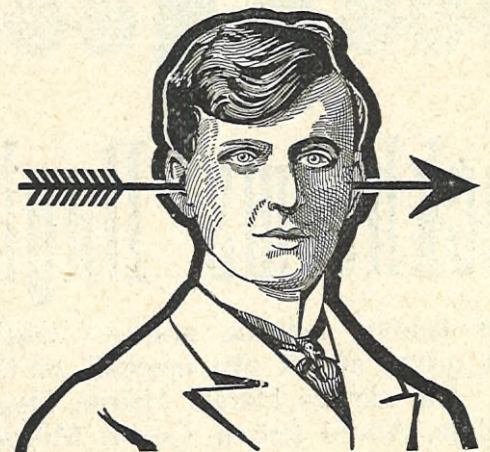
FÖRSÄLJES ÖFVERALLT, ÄFVEN I SMÅ JULLÅDOR.

GENERALAGENT: EMIL BOSTRÖM, SUNDBYBERG.

SUNLIGHT Tvål

SUNLIGHT TVÅL kan med fördel användas för all rengöring i hemmet. Den gör detsamma rent och hemtrefligt, samt är ojämförligt bärtre, och i längden billigare än vanlig tvättvål eller såpa.

Vi bedja få fästa Iduns ärade läsares uppmärksamhet på att prenumerationen på Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning bör vara gjord före den 24 December detta år för att Kongl. Postverket skall kunna leverera tidningen från och med den 2 Januari 1907.

Åsgårds Slöjd- och Landtbruksskola

för gossar i åldern 13—17 år.

Adress Täng. — Belägen i Jämtland, 400 meter öfver hafvet.

Ändamål: Att uppfostra gossar till arbetsglädje, ordningssinne och praktisk duglighet samt att utveckla och stärka elevernas kroppskrafter och hälsa. Hufvudämnen: Jordbruksarbete, ladugårdsarbete, trädgårdsarbete, snickeri, slöjd och skidloppning. Dessutom gymnastik och vanliga skolämnen. Inträde som elev hvilken tid som helst.

Upplysningar och prospekt från

Adress Täng.

Grefve **Robert Mörner**,
Skolans föreståndare.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsare äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift till »Till Iduns läkare».

Bergslagsstös. För vår del känna vi ej något sätt att öfvervinna detta. A. O. Ni bör undergå 6-8 veckors behandling vid en kneippbalanstalt eller (i sommar) vid kallvattenkur.

A. B. C. Utan undersökning är det omöjligt att besvara detta, emedan orsaken kan vara antingen blodbrist eller också någon rent lokal.

Gammal prenumerant af Idun. Applicera under åtta dagars tid morgon och afton ett tjockt lager (med förband) af följande salva: Unguentum sulfuris compositum, naftalan, lanolin, af hvardera 10 gram, och därefter blott vanlig zinkoxidsalva.

Gretchen. Tvätta hvarje kväll med grönsåpa (eller tvål) och vatten och ingnid därefter en salva af 1 gram

fälldt svafvel, 1/2 gram salicylsyra, 10 gram flytande paraffin och 15 gram lanolin.

En ledsen nittonåring. 1) a Nej. b) Ja, den måste brännas eller opereras bort. 2) Nej, någon salva med dylik verkan på »vecko» är oss ej bekant.

Pency. Genom eget förvällande.

A. O. M. 1) Ja, åtminstone till största delen. 2) Nej, icke genom medicin. 3) Nej, icke i hemmet. 4) Se svar till A. O. här ofvan. 5)

Fullkomlig humbug som alla dylika annonserade medel.

7. 22. 1) Blodbrist. Önskvärdt vore, att ert arbete kunde minskas. Se i öfrigt svaret till 23 år i första numret för november. 2) Nej, det finnes ingen annan hjälp.

X. Y. Z. 1) Nej, det är nog icke beroende af er egen diet. 2) Nej, detta vore sannolikt sämre. Mellan-tiderna böra vara fyra timmar och under natten högst en gång, helst ingen. 3) Sannolikt icke, men om gos-

sen, så som ni uppger, är frisk och duktig, så har obehaget föga eller intet att betyda.

Ängslig. Edra frågor kunna ej af oss besvaras, men väl af den läkare som haft tillfälle att under och efter sjukdomen undersöka eder och därigenom bilda sig ett omdöme om arten däraf.

D:r —d.

Sundsvalls Enskilda Bank
 22 Fredagatan 22.
Sparkasseränta - 4 1/2 proc.
Uthyr Kassafack,
 årshyra från 15 kr.

Att hyra på landet. A Hulta 4 km. pr Bollebygd st. i naturskön trakt, finnes nu på längre tid för reell hyresgåst att hyra hufvudbyggn. inneh. 9 rum, kök o. vestib. med veranda och balkong. Trädg. samt jakt och fiske. Pris 500 kr. Rikstel. Vidare meddelar Hällereds gård pr Sandhult.

Sprachlehrerin.
 Welche Dame erteilt einer Deutschen Familie 2 Monaten Unterricht in der Schwedischen Sprache. Offerten an W. Häftele, Valdemarsvik.

Alla husmödrars glädje
 är
HUSHÅLLSSEPARATORN "BALTIC"
 hvarigenom mjölken befrias från all slam, smuts och bakterier som annars stannar i sjuklingars och små barns ömtåliga magar.
 Pris Kr 32:—
 Bör finnas i hvarje välordnad hushåll.

Partiförsäljare:
ADOLF PALM (Oscar A. Rosengrens eftr.)
 Allm 25 25. L:a Nyg. 9, Sblm. Riks 49 46.

Ressällskap till Paris
 i början eller midten af jan. sökes för ung flicka. Svar till Fru B. Röd-derstad, Linköping.

NYTT!
 Då Ni skall skura och blanka Eder koppar o. mässing så använd Fulmenol-pulver. Blankar fort och väl. Pris 25 öre pr burk.

Holst & Co Tekn. Fabr., Stockholm.
Gör ett försök.
 Ni ångrar Eder icke.

OXO
BOUILLON från
Cie Liebig.
 Flytande, genast drickbar.
 2 teskedar till en kopp hett vatten.

Sill-vänner!
 Nyinkommen extra fin Islandssill å 26 kr. pr tunna, 13,50 pr 1/2 tunna och kr. 7 pr 1/4 tunna. Denna sill är synnerligen delikat och rek. såsom någon-ting utmärkt i sillväg.
 Sändes emot efterkräf från
 C. W. Bohman, Oskarshamn.

Damhårarbeten.
 Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m i tusental. Insänd hårprof så erhålls flera arbeten att välja på. Obs! Vi signerar ej postpaket med »Hår». Herr och Fru E MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58.

Julpaket.
 Askar, innehållande praktiska, trefliga (genom mångårig erfarenhet inom barnavärlden pröfvade) arbeten för gossar och flickor 4-10 år. Pris 2 å 3 kr.
 KINDERGARTEN,
 25 Kommendörsgatan, Stockholm.

Prenumerera i tid för 1907 på IDUN.

Det är ej alltid lädrets skull att skodonen spricka sönder!

Lika ofta kan det vara puts-medlet som orsakar det. Se till att skodonen putsas med en Box-calf-crème, som icke endast fort och lätt gifver en djupsvar glans, utan äfven konserverar lädret så att det ej hårdnar eller spricker sönder. Den Box-calf-crème som Ni bäst kan lita på i detta hänseende är Lagermans med märket **"Tomten"**.

Sällskap till Tyskland.
 Skulle ung bildad dam vilja göra sällskap med annan ung dam till Tyskland i jan. Angen. ej dyr inackordering. Tillfälle till nöjen redan uppgjort. Svar till »Resa 1907», Iduns exp.

Dramatiska Teaterns Lotter
 till 17:e drag. säljas å 12:50. Delaktighetsbevis: 1/2 lott 6:50, 1/3 3:25, 1/4 1:65, 1/10 1:35, olika nummer, mot förut insänd likvid. Teaterobligationer köpas eller tagas i likvid.
 Svenska Affärsbyrån, Stockholm. Kungsgatan 26.
 Rikstel. 17 55. Allm. tel. 183 88.

Dramatiska Teaterns Lotter.
 Högsta vinsten **50,000!** Pris pr st. Kr. 12:75.
 Exp. före 15 januari 1907 äfven pr postförskott om kr. 3:— ins. kontant Helge Holmin, Vedum. Rikstel. nr 9.

Julgransfoten RADIX
 med vattenbehållare Patent 16493. Lättsåld julartikel. Passar alla granar. Fastsatt på 1/2 minut. Absolut stadigt. Ingen barrfällning. Granen hålls i månader, utvecklas med nya skott etc. Intressant. Varaktigt. Passande äfven för vinterträdgårdar. Säljes i järn-, bosättnings-, sport- o. kortvaru-affärer. I parti fr. en del grossister samt från fabriksnederlag under postadress »Radix», Stockholm. Telegrafadr. Tjugu-fyrn, Rikstelef. 1341, allm. 2763 & 2363.

Nytt! **Hushållskvarnen "IDEAL"** **Nytt!**
 är en nyhet, som kommer att undantränga alla andra förut i marknaden befintliga Kött-, Bröd- och Krydd-kvarnar, förutom att man med den samma kan mala Kött, Fläsk-, Späck, Njurtalg o. dyl. är den äfven användbar för malning af B-öd, Lök, Äpplen samt alla sorters färsk eller torkad Fukt, alla slags Grönsaker, Potatis, Fisk, torr Ost, Mandlar, Nötter, Socker, Choklad, Kryddor samt en mängd andra artiklar. Med hvarje kvarn följa 4 knifvar och 1 rifskifva, hvilka samtliga kunna användas på båda sidor.

No 1, hvilken afverkar 1 kg. kött pr minut är den lämpligaste för hushåll och kostar Kr. 5.
 No 3, lämplig för Restauranter, Mat-serveringar, Slakterier, Bagerier, Conditiorier m. fl. Kr. 10.
 No 2 är mellansort och kostar Kr. 6.
 Till hvarje kvarn kan erhållas korf-stopningsmekanismen, mot en prisförhöjning af Kr. 1. Omvärlig till höstslakten, julbaket samt för personer, som måste använda malet bröd! En mycket lämplig presentartikel! Mot 75 öres förhöjning levereras kvarnarna fraktfritt öfver hela Sverige. Obs. märket »Ideal» å hvarje kvarn. Rekvi-rera i tid från
Husqvarna Depôt, Falun.

Vid Örebro Kindergartens
 mottages till värterminen ännu ett par unga flickor för genomgående af Kindergartenskurs.
 Närmare upplysningar och prospekt erhålles genom fröken Maria Kjellmark, Oskarsparken n:o 7, Örebro.

PRIMA Franska Snörlifs-Sömmeriet, STOCKHOLM, Norrmalmstorg N:o 1, en tr., levererar snörlif från 5 kr.
 REG. WARUM. *Begär priskurant.*

Snöhvita ka o. rena järn- och erhållas genom an- af HOLST Kraftskur- GUBBEN
 golf, blan- emalj-, bleckkärll säkrast ge-vändandet & Co pulver
Pris 10 öre.

Stella Magasinet
 EDM. ANDERSON
 Drottninggatan 90.
 Allm. tel. 90 91.

Stor Julexposition
 af färdigsydda Blusar, Kjolar och Klädning-gar, svarta och kul. Klädningstyger i ylle och bomull.
Nytt lager. Billiga priser.

Siden
 i alla prislägen; franko och tullfritt till hemmet.
 Profter omgående.
Sidenfabrik. HENNEBERG, ZÜRICH (K. o. K. Hoflev.)

AFTONBLADETS HALFVECKOUPPLAGA
 — Skandinavien mest spridda tidning med 150,000 fasta postprenumeranter —
 Frisinnadt folkblad med mångsidigt, gediget och lättläst innehåll.
 Pris för 1907 endast **Kr. 1:80**, häri posta giften inberäknad.
 Förutom tidningens välkända, omväxlande innehåll må för 1907 särskildt nämnas:

Artiklar och meddelanden om de bägge storartade folkrörelser, som rönt så liflig anslutning hos vårt folks breda lager: skytteväsendet och nykterhets-rörelsen; populärvetenskapliga uppsatser, första serien behandlande himla-halvfvetis företeelser; i form af bref från Stockholm affattade kåserier om veckans tilldragelser; gamla och nya historier, berättade af Emil Svensen; en skrånande framtidsroman af »Radscha», förf. till romanen »När krigs-guden talar»; uppsatspristävlingar i olika ämnen m. m.

Prenumeranterna för 1907 erhålla gratis och extra: den värdefulla bilagan **HANDTVERKS- och LANDTMANNA BLADET**; andra delen af det utmärkta och nyttiga bokarbetet **»OM SJUKDOMAR och SJUKDOMSBEHANDLING»**; början — 128 boksidor — af **SVERIGES RIKES LAG**, hvilken prenumeranterna erhålla fullständig under loppet af de närmaste åren; **SVENSKA BONDE- och ARBETAREHEM**; en af skickliga arkitekter utarbetad plansch med förklarande text och kostnadsberäkningar; en lista öfver de svenska ord, hvilkas stafsningssätt på grund af k. mts beslut i år undergått förändring; äfvensom **rikt illustrerade VÅR- och JULNUMMER.**

Nyttillträdande prenumeranter för 1907 erhålla gratis: det under 1906 in-förda — motsvarande 850 boksidor — af svenska originalromanerna »Bandi-ten» af Aug. Blanche samt »Kärelek och pengar» af I. Moll; Porträtt- och Biografalbum öfver Staaffska ministären och Andra kamraren samt första delen af arbetet »Om sjukdomar och sjukdomsbehandling».

Ingen svensk tidning lämnar så riklig valuta för prenumerationsgiften som

AFTONBLADETS HALFVECKOUPPLAGA!

Hemgårdens sjukhem för lungsjuka.
 Läkare: Med. Doktor Harald Ernberg, hvilken anordnar sjuk-vården så vidt möjligt efter moderna sanatorieprinciper. Pr s per dag 8 kr. och 6:50. Upplysningar lämnas af D:r Ernberg, Stockholm och Fröken Anna Törnqvist, Hemgården, Liljeholmen.
 Allm. Tel. Liljeholmen 140.

Lars Montens Neutrala Kärltvål till yllevätt och Oleintvål till linnenvätt användes lämp-ligast sålunda:
 1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under om-röring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader.
 Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker.
N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 St Paulsgatan.
 Sifvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

EN god tvättmaskin är en stor lättnad för hvarje husmoder. Tvättma-skinen »Favorit» är en ekonomiapparat utan like, som efter endast en veckas användande inbesparar sitt pris. Finnes i hvarje välsort. Järnhandel & Bosättningsmagasin samt hos Generalagenten A.-B. Julius Slöör, Stockholm.

A.-B. EVA HELLMANS HUSHÅLLSSKOLA,
 Drottninggatan 68, Stockholm.
 Grundad 1886.
 Elever emottagas. Prospekt på begäran.

Inf. gen. Stockholms Läkarförening.
Öron-, Näs- och Halssjukdomar.
Doktor Johan Ek,
Hamng. 24, Stockholm.
Hvard. 2-4, Helgd. 10-11.

Inf. gen. Stockholms Läkarförening.
Doktor Gerda Uddgren
Högbergsgatan 31 (andra huset från
Götgatan).

Ögon-, Näs- och Halssjukdomar.
Hvard. 9-10. 1/3-4. Sönd. 1/3-1/2 10.
Doktor Carl Strömberg
Bröst- och Hudsjukdomar.
10 Vasagatan 10.
Kl. 9-10 och 3-4. Allm. Tel. 87 87.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och
Pedagogisk Gymnastik,
medför enligt kongl. maj:ts medgifvande
samma kompetens o. rättigheter som en
kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom Dr J.
Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm.

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik
(ettårig) börjar den 1sta oktober. Begär
prospekt! Stockholm, Mäster Samuelsga-
tatan 70.

ADA UGGLAS
(ANNA EHRNST)
SJUKHEM

— 22 VILLAGATAN 22 —
erbjuder åt sjuka och konvalescenter
god vård samt ett lugnt och angenämt
hem. Särskild afdelning för förlös-
ningar. OBS! Sinnessjuka och lung-
sotspatienter mottagas ej.
Allm. Tel. 68 96. Rikstel. 1112.

LARS MONTÉN
Spritstrykjärnet "SIMPLEX"

praktiskt, elegant, billigt i bruk, om-
tyckt af alla, levereras af oss i olika
storlekar & prislägen. Begär prospekt.

CARL WALLÉN & Co,
Göteborg.

Elektr. materiel, metaller & maskiner.
Rikstelefoner 11 59, 11 09 & 65 74.

Elever
i väfnad, handarb., knyppling m. m.
emottagas i privat hem i norra Skåne
15 Jan.-15 April. Undervisningsvan
lärarinna. Närmare meddelar fröken
H. Lindgren, Lönsboda.

Rudholms Kakelfabrik
Hörköping.

Enkla och dekorativa kakel-
ugnar i modern smakriktning.
Ill. priskurant på begäran.

för vi utbedja oss beställning snarast. Priset är
5 kr. för bägge — 2.75 pr styck; storlek ca 10x12 cm.

Wilhelmssons Bektryckeri A.-B., Stockholm 1906.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT-
• AKTIEBOLAG •
— Etableradt i Stockholm 1880 —
1:a Anthracit
Hushållskol ☒ Cokes ☒ Briketter
Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon 179, 66 10.

"Favorite"-plattor,

inspelade å båda sidor
från kr. 2:— pr st.
Stort urval! ☒ ☒ Begär förteckning!
Passa till alla slags apparater för plattor,
äfvén grammofoner.

FAVORITE-FONOGRAFER
för plattor från 15 kronor.
Numa Petersons H. & F. A.-B.
Hamngatan 32, Stockholm.

Nya Hushållsskolan,

Vestra Trädgårdsgatan 19, Stockholm,
hvilken började sin verksamhet år 1881, afser att meddela bildade flickor un-
dervisning och öfning i enklare och finare matlagning, bakning, syltning och
inläggning af grönsaker, finstrykning samt öfriga inom ett hushåll förekom-
mande göromål, för att sålunda sätta dem i stånd att på ett praktiskt sätt
förestå egna eller andras hem. Teoretisk undervisning: en kortare kurs i
Födoämneslära och Hälsovårdslära,
Skolan har varit besökt af två tusen ett hundra femtioåtta (2,158) elever.
Hvarje kurs omfattar 4 eller 4 1/2 månader. Elever mottagas äfvén på kortare tid.
Ny kurs börjar den 15 nästkommande januari. Prospekt och vidare upp-
lysningar meddelas af
Fröken Hedda Cronius,
Föreståndarinna.

Maltestorps pensionat

börjar sin vårtermin den 18 jan. 1907. Nya elever mot-
tagas. Anmälningar hos pensionatets föreståndarinna
Ottonie Norström.
Maltestorp, Sjöbo.

KOKBOK innehållande 287 lättfattliga och billiga uppgifter för
enklare och finare matlagning. Däriblan i en mängd
goda recepter för beredning af safter, syltar, och bär-
viner m. m. Det är den bästa och billigaste kokbok för mindre hushåll, är 96
sidor stor, kostar endast 50 öre. Portofritt mot insänd likvid i frimärken.
Adr. Sanfr. Johansson, Falköping.
Vackraste Jul- o. Nyårskort, 10 st. 25 öre. Stor priskurant gratis.
Åberopa denna tidning. OBS! Annonser införes endast denna gång.

JOH. LUNDSTRÖM & Co.
AKTIEBOLAG.

STENKOL ☒ COKES
Anthracit
MARIE-BRIKETER

Rikstel.	4 27	KONTOR: 22 SKEPPSBRON 22.	Allm. tel.	22 88
	22 20	17 STRANDVÄGEN 17.		60 19
	20 12	1 PARMÅTAREGATAN 1.		61 98

En nobel nyhet

i Julmarknaden och där-
till en verkligt fin prydnad i hvarje hem äro
vidstående små, nätta
taflor af våra furstepar.
Bilderna äro hand-
kolorerade, utförandet
konstnärligt och i detalj
väl lyckadt.
Ramen af bronsfärgad
ek fin nyans; kan
ställas såväl som hänga.
Endast ett mindre
antal taflor finnes, hvar-

Pontyberem Colliery.
Englands förnämsta anthracitkolgrufva
Kommanditbolaget
Kock & Co.,
Kontor: 20 Skeppsbron, Stockholm,
säljer numera endast
Anthracit
af denna sort.
Slaggar ej; osar ej.
Hvarje om sitt silfver och sina växter rädd
husmoder göre ett försök!
Rikstel. 22 35, 112 35. Allm. tel. 22 66.

"Omega"

HYGIENISK-PATENTERAD
SPOTTLÅDA
"OMEGA"
K. E. ÅHMAN
STOCKHOLM

HYGIENISK SPOTTLÅDA (golf- & väggmodell)

Patenterad i Sverige och utlandet.
Erbjuder följande fördelar:
1. OMEGA kan ögonblickligt öppnas eller slutas
antingen med handen (väggmodellen) eller med
foten (golfmodellen).
2. OMEGA kan både tömmas och rengöras utan
beröring med handen.
3. OMEGAS innehåll afstänges, hvarigenom af-
dunstningen hindras. Barnfingrar, djur och flyg-
fän etc. komma alltså icke i beröring med spott-
lådans innehåll.
4. OMEGA är prydig och medför ingen motbju-
dande känsla, — ingen känsla af äckel ens för
spisande gäster i en matsal.
5. OMEGA är hållbar och dess beståndsdelar okän-
sliga för vatten.
6. OMEGA uppfyller alla anspråk, som med skäl
böra ställas på en ändamålsenlig spottlåda. In-
gen annan spottlåda kan ens tillnärmelsevis uppfylla sådana anspråk.
Omega bör ej saknas i hem, sjukhus, skolor eller annan offentlig lokal. För-
ordad af Läkare.
Till landsorten mot postförskott eller efterkräf. Läkareintyg och prospekt franco.
Priset å OMEGA-Spottlådan är i handeln för prima golfmodell Kr. 7.65
och för prima väggmodell » 5.25
Ensambörsäljare för Sverige och utlandet:
K. E. ÅHMAN Rikstel. 42 16
Telegramadr.: OMEGAS Allm. Tel. 80 12
Kungsholmsgatan 17, STOCKHOLM.

Vacker hy ernäs med
Fin Glycerintvål.
Mot kr. 1.75 i postanv. sändas 12 tvålar fco.
Scheels Tvålfabrik, Göteborg.

Florodol-Tvålens

balsamiskt-antiseptisk
sammansättning i
full evidens be-
som ett verkligt skön-
hetsmedel för huden,
hvarigenom nästan
hvarje opasslighet i hyn
på kort tid aflägsnas.
Högsta utmärkelse:
Guldmedalj i Norrkö-
ping detta år. Profkartong, 3 st., exp.
mot kr. 1.80 portofritt från
Tekniska A.-B. Flora, Gefle.

MOBLERADE rum utan eller med del-
vis inackordering på Rådmanngatan 82
II. Fru Hedenstierna.

Handväfda
Linneväfnader.

Duktyger, handdukar, lakanslärnt,
näsdukar m. m., köpas bäst och billi-
gast från Kungsåters Linneväfveri,
Kungsåter. Katalog och prover gratis
och franko.

Aktiebolaget
Göteborgs Bank

f. d. Göteborgs Enskilda Bank.
12 Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 1/2 proc.

Ränte- och Kapital-
försäkringsanstalten

Stockholm, Stora Nygatan 5
emottager penningar till beredande
af lifränta eller kapitalbildning. I
Stockholm bosatta, obemedlade per-
soner erhålla vid insättning tillskott
af Fosterländska föreningen. Skrift-
liga förfrågningar besvaras omgående.
Prospekt på begäran. Kontoret öppet
kl. 1/2 11—1/2 3 samt dessutom onsdagar
kl. 1/2 7—1/2 8 e. m.
Fonder..... Kr. 37,000,000.
Utbetalda lifräntor år 1905 » 392,000.

Kvinnliga juridiska byrån,
Triewaldsgränd 2, Stockholm.
A. T. 143 23.

En julklapp som alla
måste tycka om är Johann Ma-
ria Farinas Eau de Cologne med Köl-
neröden. Frisk och af en oförlök-
nelig finhet. Erhålles lädvis och pr
flaska till partipriser vid köp direkt
å Kölnerlagret, 24 Smålandsgatan.

SILVANDERS, Göteborg.